

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 22, 2011 • Vol. CII Nr. 118

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-21-11

PERIODICALS

„Lithuanian Heritage“ stovykla
Dainavoje – 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Amerika jau ne pirmoji? – 2, 9
- Dabar viskas kitaip – 2
- Skubos darbus vėjai gauda – 3
- Įvykių ir renginių pynė prie Detroit – 4
- Skautybės kelias – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Bernardinų bažnyčiai gražinamas šv. Brunono paveikslas – 8
- Mūsų stalui – 9
- Be palapinės (7) – 13
- Prisimenant skautą a. a. Vaitiekaitį – 14
- Duris atvėrė buvusi Seinų kunigų seminarija – 15

Valiutų santykis
1 USD — 2.52 LT
1 EUR — 3.45 LT

NASA norėtų bendradarbiauti su Lietuva

Vilnius (ELTA) – Nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija (NASA) ir Lietuva galėtų bendradarbiauti, teigė Vyriausybėje viešėjęs NASA „Ames“ mokslinių tyrimų centro direktorius dr. Simon P. Worden. Mokslininko nuomone, šalies mokslo galimybės leistų sėkmingai prisidėti prie NASA vykdomų projektų.

Kaip teigė S. Worden, dėl didelių kosmoso programos kaštų NASA svarsto bendradarbiavimą su privačiomis bendrovėmis ir mažomis, tačiau išvystytas technologijas turinčiomis valstybėmis. „Tradiciskai NASA dirba su Rusijos, Europos, Japonijos kosmoso agentūromis. Tačiau dabar, įgyvendinant naują JAV prezidento Barack Obama kosmoso politiką, ieškome būdų bendradarbiauti ir su netradiciniais, technologiškai pažengusiais partneriais. Lietuva pasižymi išvystytomis technologijomis, ypač mažųjų palydovų srityje. Svarstome bendradarbiavimą su įvairiais universitetais ir bendrovėmis bei ti-

Premjeras Andrius Kubilius (d.) susitiko su NASA „Ames“ mokslinių tyrimų centro direktoriumi dr. Simon P. Worden.
Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

kimės, kad sugebėsime įgyvendinti bendrus projektus”, – po susitikimo su ministru pirmininku Andriumi

Kubiliumi sakė aukštas NASA pareigūnas.

Lietuva ir Lenkija ieško abiem pusėms priimtinių sprendimų

Vilnius (ELTA) – Varšuvoje darbą baigė Lietuvos ir Lenkijos švietimo darbuotojų ir tautinių mažumų atstovų darbo grupė. Kaip teigiama Lietuvos užsienio reikalų ministerijos (URM) išplatintame komentare, šis susitikimas parodė, kad Lietuva ir Lenkija sugeba rasti abiem pusėms priimtinius sprendimus. „Teigiamai vertiname įvykusį susitikimą, kurio dėka Lenkija partnerystės dvasioje

imsis žingsnių spręsti išsisenėjusias Lenkijos lietuvių problemas švietimo srityje, įskaitant lietuvių kalba rengiamų egzaminų užduočių kokybę ir taisyklingumą, lietuviškų vadovėlių leidybos klausimus, lietuviškų mokyklų finansavimą”, – teigia URM.

Anot ministerijos pranešimo, Lenkijos atstovai išsipareigojo, kad šių metų spalio 24 d. Punske rengiamoje Lenkijos lietuvių švietimo plėtros

strategijos peržiūros konferencijoje bus pristatyti pasiūlymai dėl tautinių ir etninių mokyklų švietimo finansavimo sistemos pakeitimų. Lietuva tikisi, kad kitas švietimo atstovų posėdis Vilniuje spalio 14 d. įtvirtins ankstesnių darbo grupės susitikimų rezultatus bei nubrėš tolesnes gaires dėl Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo švietimo srityje.

Obama pažadėjo paramą Lietuvai energetikoje

New York (BNS) – Jungtinėse Amerikos Valstijose, New York mieste, rugsėjo 20 d. vykusioje tarptautinės iniciatyvos „Atviros valdžios partnerystė“ inauguracijoje Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis padėkojo JAV prezidentui Barack Obama už jo šalies paramą Lietuvos energetinę nepriklausomybę didinantiems projektams. JAV vadovas patikino, kad ši parama bus „nekintama ir tęstinė”.

„Atviros valdžios partnerystė” – daugiašalė iniciatyva, kuria siekiama užtikrinti veiksmingą vyriausybės darbą, paremtą skaidrumu, piliečių įtraukimu į valdymą, sustiprinti kovą su korupcija ir naujų technologijų panaudojimą valdyme. Lietuva buvo pakviesta prisijungti prie šios iniciatyvos, kad savo patirtimi galėtų pasidalinti su šalimis, kurioms svarbūs valdymo ir administracinių gebėjimų ugdymo klausimai. Tikimasi, jog iniciatyva bus patrauklus forumas valstybėms apsikeisti naujausia patirtimi bei stiprinant demokratiją, žmo-

JAV vadovas patikino, kad parama Lietuvai bus „nekintama ir tęstinė”.

EPA nuotr.

gaus teises ir kovojant su korupcija. Ji taip pat sukurs papildomas galimybes Lietuvai su bendramintėmis partnerėmis vykdyti bendrus projektus,

skirtus demokratinėms institucijoms ir administracinių gebėjimų ugdymui Lietuvai prioritetiniuose regionuose.

A. Ažubalis prezidentės Dalios Grybauskaitės vadovaujamos delegacijos sudėtyje į New York atvyko dalyvauti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 66-oje sesijoje. Lietuvos užsienio reikalų ministras New York susitiko su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergej Lavrov ir aptarė pasirengimą artėjančiam Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ministrų tarybos susitikimui Vilniuje. A. Ažubalis pakvietė Rusijos kolegą atvykti į šį renginį. Ministras taip pat aptarė užsitęsusių konfliktų sprendimą, įskaitant padėtį Padnestreje, dėl kurios tikimasi netrukus atnaujinti oficialias daugiašales derybas. Susitikime taip pat aptarta spalio 3–4 d. Klaipėdoje rengiamos Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybinių prekybinio ir ekonominio, mokslinio ir techninio, humanitarinio ir kultūrinio bendradarbiavimo komisijos susitikimo darbotvarkė.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Š. m. rugpjūčio 16 d. „Drauge“ buvo išspausdintas Dalius Cidzikaitės straipsnis „Filmas apie 1941 metų Birželio sukilimą: ieškant *modus vivendi*“. Perskaičius straipsnį kilo klausimas – ar filmas „Pavergtųjų sukilimas“ bus tikras tiesos tarp sovietinio melo ir istorinės tikrovės ieškojimas?

Filmo kūrėjų norai buvo gražūs ir kilnūs – parodyti visuomenei tiesą, nes, pagal filmo rengėjus, „šiuolaikiniuose Lietuvos mokyklų vadovėliuose tokioms temoms kaip 1941 metų Birželio sukilimas nėra vietos“. Filmo kūrėjai tikisi, jog „filmas tar-naus ne tik kaip pažinimo priemonė, bet ir kaip siekis gaivinti visuomenės istorinę sąmonę“. Tikslas gražus, tačiau, kaip gyvenimas rodo, tikslus įgyvendinant dar reikia įdėti ir darbo, o kartais – daug darbo.

Išėjęs iš „Pavergtųjų sukilimo“ peržiūros Balzeko muziejuje pats savęs klausiau – jei būtų buvusios tokios sąlygos pirmosios sovietų okupacijos metu, kaip jas pavaizdavo filmo kūrėjai, ar aš, 16 metų paauglys, kartu su apie 100,000 lietuvių (apie trečdalis jų žuvo Rytprūsijų apsu-pime) būčiau bėgęs į nežinią, į svetimą karą pralaimintį kraštą? Tikrai ne! Filmo pagrindinis uždavinys buvo parodyti sąlygas, kurias sukūrė sovietinė okupacija, nes pats sukilimas buvo tos įvestos santvarkos padarinys. O to sovietų atnešto „išsilaisvimo iš priespaudos ir išnaudojimo“ filme beveik nesimatė. Kodėl filme tai nebuvo pavaizduota, jau kitas klausimas. Tam atlikti reikėjo gilesnio Lietuvos prieškarinio gyvenimo, taip pat ir sovietinio komunizmo teorijos bei jos įgyvendinimo praktikoje, pažinimo.

Sovietinio komunizmo pažinimas nėra toks paprastas ir lengvai suvokiamas dalykas, kaip dauguma trečiabangių mano. Yra vieša paslaptis, kad vidurinės ir jaunesniosios kartos žmonių, tarp jų ir trečiabangių, komunizmo supratimas ir pažinimas yra paviršutiniškas. Ne vieną kartą bekalbant su trečiabangiais apie komunizmą teko išgirsti pasakymą: „Tu mums nepūsk arabų, nes tu ten mažai gyvenai, o mes ten užaugome ir pažįstame jį kaip nuluptą! Tavo žinios yra pasenusios.“ Deja, mano nuomone, daugumos trečiabangių supratimas apie sovietinį komunizmą yra lėkštas ir nepilnas – jis apima tik paskutinius dešimtmečius, taip vadinamą „brandųjį socializmą“.

Sovietinis komunizmas turėjo daug epochų, periodų ir spalvų. Partija į visuomenės gyvenimą žiūrėjo per 150 metų senumo Markso gamintus akinius. Laikui bėgant, keitėsi gyvenimo sąlygos, bet nesikeitė partijos akiniai. Komunistai turėjo gražią teoriją, o savo praktiką slėpė nuo kitų akių Geležine uždanga. Užgrobus valdžią, perimtas istorinis Rusijos valdovų praktikuotas žiaurumas su gyventojais, „Revoliucijos kardas“ – saugumas su pasitenkinimu kirto galvas tikriesiems ir įtariamiesiems partijos priešams, o nepatikimuosius ilgiausiais ešelonais gabeno į siaurės rytus. Pagrubusi visa valdžia po nacionalizacijos priedanga paglemžė visą gyventojų turta, o pati partija pasidarė didžiausia žmonių išnaudotoja ir pavergėja ne vien tik fiziškai, bet ir dvasiškai bei morališkai. „Tikslas pateisina visas priemo-

Skubos darbus vėjai gaudo

JERONIMAS TAMKUTONIS

nes!“ – toks buvo partijos šūkis. Visos pastangos ir krašto ištekliai buvo skirti vien kovai su partijos priešais, o rūpestis darbininkų gerove buvo vis atidedamas ateičiai.

Partijos dvasia atsispindėjo jos propagandoje, kuri neturėjo nieko bendro su tikrove. Partija taip pat pasisavino tiesos monopolį: Sovietų Sąjungoje tiesa buvo tai, kas buvo naudinga partijai. Tai, pagal partijos doktriną, buvo reikalinga auklėjant „sovietinį žmogų“. Partijos priešai buvo piešiami pačiomis juodžiausiomis spalvomis. Šios komunizmo doktrinos ypač paragavo suimtieji, tardymo metu turėję sutikti su keičiausiais prokuratūros ir tardytojų išgalvotais kaltinimais. Tai buvo naudinga partijai ir jos propagandai, skelbiant „tiesą“ apie tariamus žvėriškus „liaudies priešų“ nusikaltimus prieš visuomenę.

Šio „partijos tiesos“ uždėto šleifo, nusidriekusio per mokyklų vadovėlius, jaunimo organizacijas ir visą sovietinę žiniasklaidą, Lietuvos gyventojams (ir trečiabangiems) yra nepaprastai sunku atsikratyti. Juk tai, kas per daugelį metų buvo girdi-

Išėjęs iš „Pavergtųjų sukilimo“ peržiūros pats savęs klausiau – jei būtų buvusios tokios sąlygos pirmosios sovietų okupacijos metu, kaip jas pavaizdavo filmo kūrėjai, ar aš, 16 metų paauglys, kartu su apie 100,000 lietuvių, būčiau bėgęs į nežinią, į svetimą karą pralaimintį kraštą? Tikrai ne!

ma mokyklose, yra pasilikę kiekvieno jaunuolio sąmonėje, o kad tai buvo grynas melas, nėra taip lengva pačiam sau pasakyti. Filmo kūrėjai, paprastai kalbant, neatliko savo namų darbų, nesusipažino, kodėl Lietuvos visuomenė taip priešinosi pirmos sovietmečio okupacijos įvestai tvarkai.

Atkurti 1941 m. sukilimą yra sudėtingas darbas, nes, tai darant, turi būti rodoma pirmoji sovietinė okupacija, kaip ji sukėlė visuomenės neapykantą sovietinei santvarkai. Pirmoji sovietinė okupacija buvo dviejų, filmo kūrėjams nepažįstamų ir skirtingų pasaulių susidūrimas. Nepriklausoma Lietuva nebuvo joje nesamų kapitalistų išnaudojama, nebuvo ji nei „krūvino Smetonos režimo auka“, kaip per 50 metų partija aiškino gyventojams, o ir 1940 m. komunizmas buvo kitoks, negu jis buvo 1980–1990 m., kitoks, nei jį prisimena filmo kūrėjai.

Filmo kūrėjai atsidūrė tarp dviejų, jiems mažai žinomų dalykų – Lietuvos gyvenimo prieš pirmą sovietinę okupaciją, kurią sovietai kaip įmąnydami dergė, ir jiems mažai žinomos sovietinio komunizmo esmės. Tačiau drąsuolių šios dvi didžiulės problemos neišgąsdino – jie ryžosi

papasakoti kitiems tai, ko patys ne iki galo žinojo ir suprato. Tad šiandien turime filmą su atskirų įvykių kratiniu, įskaitant ir diplomatiją, kuri pačiam sukilimui turėjo mažai reikšmės. Nežinia, kokių klausimų filmo kūrėjai klausė įvykių liudininkus, bet jų atsakymai, apart Broniaus Nainio ir dr. Augustino Idzelio, yra blankūs. „Filmo kūrėjai turėjo 15 valandų filmuotos medžiagos, daugiau nei 300 gigabaitų atminties, įrašytos Amerikoje, kalbant su tų įvykių liudininkais, klausant atsiminimų, vertinimų. Nemažai parsivežta ir kitos medžiagos: nuotraukų, dokumentų“, – straipsnyje rašė Cidzikaitė.

Nors sovietų okupacijos metu sekė tikrai dramatiškų ir įsimintinų įvykių virtinė, tačiau filme ji buvo prastai pristatyta. Išlindę iš pagrindžio komunistai miesteliuose organizuojamuose mitinguose garsiai aiškino, kad Dievo nėra, kad ir čia kunigai jau nekaišios žmonėms bučiuoti bacilomis užkrėstų kryžių. Nustebę dievobaimingi vyresnio amžiaus žmonės gūščiojo pečiais ir, žiūrėdami vieni į kitus klausė, nejaugi iš Rusi-

Teko gyventi prie didžiojo kelio, einančio iš rytų per Vilnių ir Kauną į vakarus link Vokietijos sienos. Šiuo keliu savo laiku žygiavo visos didžiosios kariuomenės. Savo gyvenime esu matęs daugelio šalių karius, o ir pačiam teko tarnauti amerikiečių kariuomenėje Korėjos karo metu. Iš visų matytų kariuomenių ir karių prasčiausiai atrodė 1940 m. sovietų kariuomenė. Skaičiau amerikiečių karinėje literatūroje, kad sovietų daliniai, kurie 1940 m. okupavo Lietuvą, buvo ne reguliari sovietų kariuomenė, o pasieniečių (pograničny) daliniai, buvę tiesioginėje NKVD žinioje. Sovietų kariai per pirmą sovietų okupaciją griežtai vengė bendravimo su vietiniais gyventojais, buvo prastai maitinami ir aprūpinami. Filme rodomi sovietų kariai dėvi išeigines uniformas, o tokių Lietuvoje beveik nesimatė. To meto sovietų karių uniformos buvo susiglamžiusios, nusitrynusios, galbūt dėl to gyventojai juos vadindavo „skarmaliais“.

Tuo tarpu vokiečių kariuomenė, įžengusi į Lietuvą 1941 m., buvo tikra priešingybė Raudonajai armijai. Nereikia painioti nacių politikos Lietuvoje (panaikinant jos Laikinąją vyriausybę) su vokiečių kariuomene. Teisybės dėlei reikia pasakyti, kad 1941 m. vokiečių kariuomenė, neseniai nugalėjusi prancūzų ir kitų kraštų kariuomenes, buvo savo žydėjimo ir galios viršūnėje. Ji buvo gerai išmankštinta ir aprūpinta, išdidi, savimi pasitikinti, besididžiuojanti savo laimėjimais. Vokiečių kariuomenės vaizdavimas filme, kaip nevykusios okupacinės kariuomenės, neatitinka gyvų liudininkų prisiminimų. Galima aprenkti piemenį karininko uniforma, bet jis savo laiky-se na ir elgesiu vis tik atrodys kaip piemuo, o ne kaip karininkas. Filme vokiečių karius vaizduojantys asmenys turbūt nėra iš viso tarnavę kariuomenėje, nes jų išvaizda ir elgesys neatitiko gerai apmokytų ir išmankštintų karių elgesio.

Tuoj po sukilimo, neprisimenu, kokių reikalų, mane, 13 metų paauglį, tėvai pasiuntė į Kauną. Tą gražią popietę Kaune kaip tik vyko žuvusių aukų laidojimas. Didžiulė laidotuvių eiseną traukė Laisvės alėja Įgulos bažnyčios link, giedodama „Cit, neverk, motinėle, kad jaunas sūnus eis ginti brangiosios tėvynės“. Didžiulė žmonių minia iš abiejų alėjos pusių stebėjo eiseną ir braukė ašaras. Byrėjo ašaros ir man. Filmuota šios istorinės eisenos medžiaga turėtų būti kur nors archyvuose.

Valdo Adamkaus kalba, nuskambėjusi prieš filmą, turėtų būti sutrumpinta, nes jis išsismaginęs pradėjo pasakoti, ką jis darė vokiečių okupacijos metu. Užtektų palikti jo trumpą, teisingą posakį, kad „Sukilimas buvo tautos valios pareiškimas“, gal jį palikti filmo pabaigai.

Š. m. rugpjūčio 25 d. per televizijos 11-ą kanalą mačiau estų sukurtą filmą „The Singing Revolution“. Pasak filmo kūrėjų, kūrimas užtruko ketverius metus, buvo padaryta per 100 interviu. Tai gera pamoka lietuviškų filmų kūrėjams, kaip, siekiant papasakoti amerikiečių visuomenei apie savo tautos praeitį, reikia stengtis ir dirbti, kad būtų pasiekiami tinkami rezultatai.

Gal prasčiausiai filme yra pavaizduoti sovietų ir vokiečių kariai.

Southfield, MI

Įvykių ir renginių pynė prie Detroit

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Janinos Udrienės buvau paprašytas aprašyti JAV LB Michigan apygardos metinį suvažiavimą, įvykusį š. m. rugsėjo 11 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre, Southfield, MI. Aprašyti tik suvažiavimą reikėtų dirbtinai atskirti vieną giją iš tą dieną vykusių įvykių ir renginių pynės, todėl noriu aptarti visą tos dienos pynę.

Rugsėjo 11 d. kaip tik buvo Švč. Mergelės Marijos gimimo šventė – Šilinės. Tai dienai pritaikyta pamokslą pasakė svečias iš Romos kun. Mindaugas Grigalius, priminęs, jog kaip tik tą dieną Lietuvoje tūkstančiai žmonių rinkosi iškilmėms Šiluvoje. Savo pamoksle jis ypač pabrėžė meilės svarbą tikinčiųjų gyvenime. Nežinau, ar svečias žinojo apie tą dieną įvyksiantį apygardos suvažiavimą, bet vienoje savo pamokslo vietoje teigė, kad, „jeigu mylime Dievą, bus lengva mylėti žmones, turinčius pareigas“. Buvo prisiminta ir tą dieną prieš 10 metų Amerikoje įvykusi tragedija, kur beveik 3,000 žmonių žuvo nuo teroristų išpuolio.

Po šv. Mišių parapijiečiai rinkosi į svetainę, kur su „Ilgiausių metų!“ ir „Napoleono“ tortu buvo atšvęsti tą mėnesį gimusiųjų gimtadieniai. Tuoj po to trijų Michigan apylinkių atstovai bei svečiai (viso 15-a) rinkosi metiniam suvažiavimui, kuriam pirmininkavo apygardos pirmininkė Janina Udrienė. Invokacijoje kun. Gintaras Jonikas dėkojo Dievui už Lietuvos laisvę, prašė palaimos atliekant užsibrėžtus darbus.

Per keliolika minučių buvo priimta darbotvarkė, pernai metų suvažiavimo protokolas. Po to buvo išklaustyti trijų apylinkių, sudarančių Michigan apygardą, pranešimai. Sužinota, kad JAV yra per 60 LB apylinkių, nors apie tuzinas jų yra neveiklios. Prie jų priskirtina ir Lansing apylinkė.

Grand Rapids apylinkės valdybos pirmininkės Jolantos Paalksnienės pranešimą perskaitė Valdas Piestys. Pati pirmininkė tą dieną dalyvavo JAV LB apylinkių pirmininkų

LB Michigan apygardos suvažiavimo dalyviai: valdyba – (sėdi) Valdas Piestys, pirm. Janina Udrienė ir Gražina Kriaučiūnienė; atstovai – kun. Gintaras Jonikas, Rasa Karvelienė, Liūda Rugienienė, Aleksas Mitrius, Virga Šimaitytė, Rigonda Savickienė, Alė Butkūnienė, Andrius Butkūnas, Romualdas Kriaučiūnas ir Algis Rugienius. **Algio Rugieniaus**

Krepšinio sirgaliai Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre stebi Lietuvos–Vokietijos krepšinio rungtynes.

Liūdos Rugienienės nuotr.

suvažiavime Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Grand Rapids mieste vyko apylinkės susirinkimas bei rin-

kimai. Kalėdų metu įvyko bendruomenės Kalėdų eglutė, sulaukta Kalėdų senelio. Programą atliko mokyklos „Baltijos krantas“ mokiniai. Vasario mėnesio pradžioje dalyvauta miesto muziejaus organizuotame etninių grupių festivalyje, kurio metu rodyti gintaro gaminiai, lininiai audiniai, medžio dirbiniai ir kt. Ir vėl pasirodė „Baltijos krantas“ mokiniai su direktore Venta Noris. Kovo pradžioje lietuvių parapijos bažnyčioje paminėta Lietuvos Nepriklausomybė, turėtas minėjimas, vyko mokyklos vaikų programėlė, rodytas filmas.

Metų veiklą trumpai apibūdino Detroit apylinkės valdybos pirmininkas Aleksas Mitrius. Buvo su ruoštas Naujųjų metų sutikimas, Nepriklausomybės minėjimas, kuriame programą atliko „Žiburio“ mokyklos mokiniai. Spalio 16 d. planuojamas Mikalojaus K. Čiurlionio minėjimas. Taip pat pranešta, kad izde turima apie 7,000 dolerių.

Apie apygardos veiklą pranešimą perskaitė Janina Udrienė. Šalia šių pareigų ji taip pat yra JAV LB XIX Tarybos prezidiumo narė bei organizacinių reikalų komisijos pirmininkė. Kartu su Detroit apylinkė, apygarda ruošė Vasario 16-osios minėjimą. Paskaitininku buvo pakviestas

JAV LB XIX Tarybos prezidiumo pirmininkas Juozas Polikaitis. Minėjime priimta rezoliucija buvo išsiuntinėta Michigan valstijos senatoriams ir Atstovų rūmų nariams – viso 17. Įdomu, kad iš kai kurių jų susilaukta ir atsiliepiimų. Apygarda taip pat prisidėjo prie Liūdos Rugienienės surengtos spaudos parodos. Per metus pirmininkė apygardai atstovavo daugelyje renginių bei apeigų.

Po valandą trukusio suvažiavimo kai kurie dalyviai prisijungė prie Kultūros centro svetainėje didelį kompiuterio ekraną apspitusių lietuvių, laukiančių krepšinio žaidynių iš Lietuvos. Žiūrovai jau buvo pasipuošę sportiniais bei tautiniais marškinėliais, nusipirkę šašlykų ar kitos užkandos, gėrimų, pasiruošę aistringai palaikyti Lietuvos krepšinio komandą. Tą dieną Europos krepšinio čempionato žaidynių dėmesio centre buvo Lietuvos rungtynės prieš Vokietiją. Pačių žaidynių nematė iš toliau atvykę bendruomenininkai, kuriuos vaišėms į savo namus pakvietė apygardos pirmininkė su vyru Narimantu. Ten buvusieji apie tos dienos Lietuvos pergalę sužinojo tik iš vėliau atvykusių.

ATLANTIC
Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave *Bridgeview*, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Manchester, MI

Lietuvybė – kaip dovana

„Lithuanian Heritage“ stovykla Dainavoje

NIJOLĖ BALČIŪNIENĖ

Šią vasarą mano sūnus Ramūnas su šeima – žmona ir trimis vaikais – vyko į „Lithuanian Heritage“ stovyklą Dainavoje. Brenda su Ramūnu važiavo mokytojauti, o vaikai – stovyklauti. Gaunu iš Rimos Birutienės, „Lithuanian Heritage“ stovyklos organizatorės ir vyriausiosios programos vadovės, laišką, kviečiantį padėti Mariui Polikaičiui mokytį lietuvių kalbą stovykloje. Aišku, sutinku.

Kokia puiki ta stovykla!

Tie, kurie nėra aplankę ar stovyklavę „Lithuanian Heritage“ stovykloje, nesuvokia, kokia puiki ši stovykla yra, kiek daug lietuviškos dvasios joje yra. Jaunimas, užaugęs lietuviškoje šeimoje, stovyklavęs įvairiose jaunimo lietuvių stovyklose, lietuviybę priima kaip kasdienybę. O jaunimui, stovyklaujantiems „Lithuanian Heritage“, lietuviybė yra didelė dovana. Jie, kiek moka, stengiasi kalbėti lietuviškai, domisi viskuo, kas susiję su lietuviybe, didžiuojasi savo lietuvių kilmę.

Nors stovykla yra vedama anglų kalba, buvau maloniai nustebinta, kiek daug joje yra vartojama lietuvių kalbos. Vaikai yra mokomi į savo anglų kalbą įterpti lietuviškus žodžius kaip „slaugė“, „komendantas“, „vadovai“, „būrelis“, „pietūs“, „užsiėmimai“, „pamoka“, „sportas“, „barakai“, „maudytis“, „ežeras“, „kita pusė“, „Baltieji rūmai“, „vėliavos“, „garbės sargyba“, „dienotvarkė“, „naktipiečiai“ ir t. t.

Stovykloje kasmet vis daugėja stovyklaujančių. Šiais metais stovyklavo 145, su štabu ir vadovais – viso 225. Tad valgykloje beveik netilpome. Du štabo stalai valgė lauke, po eglėmis. Eglių pavėsyje buvo ramu ir tylu.

Stovyklos angelai sargai

Prieš daug metų a. a. Jadvyga Damušienė pasitebėjo, kad mes prarandame lietuvių kilmės jaunimą – tuos, kurių abu tėvai nėra lietuviai, kurių šeimoje nėra kalbama lietuviškai. Todėl ji nutarė ką nors dėl to daryti ir 1960 metais Dainavoje įkūrė „Lithuanian Heritage Camp“. A. a. Damušienė jai vadovavo 25 metus. 1992 metais, prieš 19 metų, stovyklą administruoti ir jai vadovauti perėmė Rima Polikaitytė Birutienė. Rima yra tikras šios stovyklos angelas: visada šypsosi, yra geros nuotaikos, su visais bendrauja, pasitiki mokytojais ir vadovais, kad jie gerai atliks savo pareigas. Nesu mačiusi jos susinervinusios ar piktos, tik kai kuriomis dienomis esu mačiusi ją gana nuvargusią.

Kaip viena širdis!

Šių metų stovykla prasidėjo liepos 31 d. su šv. Mišiomis, baigėsi rugpjūčio 7 d. – taip pat šv. Mišiomis. Stovyklos atidarymo Mišias kun. Mindaugas

iš Lietuvos atnašavo už 16-metį stovyklautoją a. a. Anthony Radze, šią vasarą prieš stovyklos pradžią tragiškai žuvusį Vokietijoje. Mišiose dalyvavo ir Anthony šeima. Stovyklos kapelionas brolis Lukas sakė, kad nors mes jo labai pasigesime, žinome, kad jo širdis plaka kartu su Jėzaus širdimi, taip, kaip mūsų širdys žemėje plaka su Jėzaus širdimi. Taip ir gimė 2011 metų „Lithuanian Heritage“ stovyklos šūkis: „Kaip mūsų širdys plaka? – Kaip viena širdis!“ (How do we beat? As one). Stovyklos užbaigiamąsias šv. Mišias atnašavo brolio Luko vyresnysis tėvas Tom Radloff, S.J.

Štabas ir vadovai

Stovykla laikėsi griežtai nustatytos tvarkos. Nebuvo jokių alkoholinių gėrimų, per užsiėmimus ar pamokas stovyklaujantys niekur vieni nevaikščiojo. Ypatingai buvo pabrėžiamas Kristus, kurio širdis plaka kartu su mūsų, pagarba sau ir kitiems, atsakomybės svarba ir meilė vienas kitam, nes stovykla yra lyg viena šeima. Stovyklos komendantas Richard Tarbūnas pabrėždavo vadovams, kad jie čia nėra atvažiavę, kad jiems būtų smagu ir linksma. Tai jų yra darbas ir pareiga, kad stovyklaujantiems būtų saugu, smagu, linksma, kad jie džiaugtųsi stovykla. Komendantas rodė pagarbą stovyklaujantiems, tokios pat pagarbos reikalavo iš vadovybės ir iš stovyklaujančių. Richard buvo nuostabus, gero būdo, sugebėjo vadovauti, palaikydamas tvarką bei drausmę, bendrauti su jaunimu.

Brolis Lukas Laniauskas, SJ, stovyklos kapelionas, buvo labai mėgstamas jaunimo. Brolis Lukas, kuris turbūt visas savo vaikystės vasaras praleido Dainavoje, suprato, kad tokioje aplinkoje iškiepyta meilė Jėzui gali likti visam gyvenimui. Jo meilė ir užsidegimas Jėzui, jaunimui pritaikyti pamokymai traukte traukė prie jo ir arčiau prie Jėzaus. Turėdamas laisvo laiko, brolis Lukas tapdavo vienu iš stovyklaujančių: bendravo su jais, juokavo, žaidė, megzdavo pokalbius. Nors jis ir tapdavo laikinai vienu iš jų, jaunimas visada rodė jam pagarbą, kaip ir pritinka dvasios vadovui.

Glenn Unrath, stovyklos sveikatos prižiūrėtojas, nuoširdžiai rūpinosi jaunimu. Jo ambulatorijoje lankėsi stovyklautojai su alergijomis, pakilusiu karščiu, nubrozintais keliais ar alkūnėmis, žvejys su kabliuku, įkibusiu ne į žuvį, o į jo pirštą. Glenn tuoj pat prisistatydavo, stovykloje pasigirdus: „Reikia slaugos.“ Jis užsukdavo ir į lietuvių kalbos pamoką pramokti daugiau lietuviškų žodžių.

Stovyklos šeimininkė Zita Kušeliauskienė su padėjėja Brone Abromauskienė ir virtuvės darbininkais gamino jaunimo mėgstamą maistą. Virtuvės darbininkams sumaniai vadovavo Kristina Žvinakytė. Valgykloje buvo laikomasi griežtos tvarkos. Po maldos komendantas Richard nurodydavo, kurie stalai eina pirmi pasiimti maisto. Niekas nelakstė ir nesigrūdo. Visi valgymai prasidėdavo ir baigdavosi lietuviškai giedama maldele.

Nukelta į 12 psl.

Keliamas kryžius.

Skaitinys Mišių metu: stovyklos vadovė Rima Polikaitytė Birutienė, stovyklos kapelionas brolis Lukas Laniauskas, SJ.

Lietuvių kalbos mokytojai: Nijolė Balčiūnienė ir Marius Polikaitis.

Būrelio šūkis.

Lietuvių kalbos pamoka. Lidijos Mitriūtės-Fremeau ir Dainos Čyvienės nuotraukos.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

FSS Čikagos skyrius kviečia į „Studijų dienas“

2011 m. spalio 14–16 d.
Carmelite Spiritual Center, Darien, IL

Penktadienis, spalio 14 d.

5:30 v. p. p.–7 v. v. Registracija
7 v. v. Filmas „The Way Back“

„Filmas pasakoja apie ištremtus kalinius Sibire, kurie Antrojo pasaulinio karo metu nutaria pabėgti iš gulago darbo stovyklos ir trauktis į pietus iki Mongolijos. Pasiekę Mongoliją, jie pamato, kad ir ten komunistai jau atėję į valdžią, tad nusprendžia bėgti toliau. Keliauja Gobi dykuma, Himalajų kalnais, kol pasiekia Indiją. Filmas buvo pasiūlytas ‘Oscar’ gauti. Dėl kelių priežasčių šis filmas svarbus lietuviams skautams. Pirma, ‘The Way Back’ filmo direktoriaus pavaduotojas (associate producer) yra lietuvis Marius Markevičius, augęs ir tebegyvenantis California. Antra, filmas ryškiai pavaizduoja Sovietų Sąjungos žiaurumą, Sibiro kalėjimų siaubingas sąlygas ir žmonijos nesvyruojantį laisvės troškimą bei drąsą. Trečia, filmo pagrindinė siužeto linija paimta iš autoriaus Sławomir Rawicz 1956 metais išleistos knygos ‘The Long Walk’. Vienas iš knygoje minimų pabėgėlių buvo Zacharijas Marcinkovas” (s. Tomas Dundzila, „Skautų aidas“, 2011 m. pavasaris).

Šeštadienis, spalio 15 d.

7:30 v. r. Registracija.
8–9:40 v. r. Pusryčiai.
8:45–9:30 v. r. Pareigingumas visuomenei – socialinė perspektyva – Arvydas Daunoravičius.
9:30–9:45 v. r. Pertrauka.
9:45–10:30 v. r. Pareigingumas Dievui – religinė perspektyva – seselė Ignė Marijošiūtė.
10:30–10:45 v. r. Pertrauka.
10:45–11:30 v. r. Pareigingumas kitam žmogui – psichologinė perspektyva – dr. Romualdas Kriaučiūnas.

11:30–12:30 v. p. p. Pietūs.
12:30–1 v. p. p. Poilsis.
1–1:45 v. p. p. Pareigingumas šeimai – šeimos perspektyva – Taiyda Chiapetta.
1:45–2:15 v. p. p. Pertrauka.
2:15–3:15 v. p. p. Prelegentų bendros diskusijos/klausimai (round table discussion).

3:15–5 v. p. p. Poilsis.
5–6:30 v. v. Metinės šventės vakarienė.
6:30 v. v. Metinės šventės sueiga ir programa.

Sekmdienis, spalio 16 d.

9 v. r. Pusryčiai
9:45–10:15 v. r. Kambarių tvarkymas.
10:15 v. r. Vykstame į Pal. Matulaičio misiją, Lemont.
11 val. r. Šv. Mišios.
12:15 v. p. p. Vykstame į Lietuvių tautines ir Šv. Kazimiero kapines aplankyti mirusius Akademinio skautų sąjūdžio narius.

Kaina:

1. Nakvynei privatus kambarys su penkiais pavalgymais, paskaitų salės ir Metinės šventės bilietas – 200 dol. asmeniui (penktadienio, šeštadienio ir sekmdienio programa).
2. Nakvynei kambarys dviem asmenims su penkiais pavalgymais, paskaitų salės ir Metinės šventės bilietas – 170 dol. asmeniui (penktadienio, šeštadienio ir sekmdienio programa).
3. Be nakvynės su penkiais pavalgymais, paskaitų salės ir Metinės šventės bilietas – 125 dol. asmeniui (penktadienio, šeštadienio, sekmdienio programa).
4. Be nakvynės, penki pavalgymai, paskaitų salės – 85 dol. asmeniui (penktadienio, šeštadienio ir sekmdienio programa).
5. Keturios paskaitos (tik šeštadienį) su dviem pavalgymais ir paskaitų salės – 80 dol. asmeniui.
6. Metinė šventė (jei tik atvažiuojama vakare į vakarienę ir sueigą) – 35 dol. asmeniui.

Kviečiame gausiai dalyvauti Akademinio skautų sąjūdžio narius ir jų svečius. Laukiame visų, bet prašome iš anksto užsiregistruoti skambinant dr. Vilijai Kerelytei tel. (708) 567-9611 arba siunčiant el. laišką adresu: vrk15@att.net

Iki pasimatymo „Studijų dienoje“ spalio 14–16 dienomis!

Svarbios datos!

Rodos, ką tik grįžome iš vasaros stovyklos, iš Rako miškų. Rodos, ką tik visus stovyklinius reikmenis pasidėjome, o jau eina kalbos apie 2012 metų vasaros stovyklą? Žinoma! Čikagos lietuvių skautų tuntininkai po ilgų diskusijų 2012 metų vasaros stovyklai Rako miškuose nusprendė parinkti šias datas. Pasižymėkite savo kalendoriuose!

2012 metų vasaros stovyklų datos:

– nuo liepos 8 d. (sekmdienio) iki liepos 14 d.: Jūrų skautų/skautėlių ruošiamą Buriavimo stovyklą.
– nuo liepos 15 d. (sekmdienio) iki liepos 28 d.: Čikagos lietuvių skautų ruošiamą vasaros stovyklą.

Taip pat norime pranešti šių metų Čikagos lietuvių skautų tradicinės Kaziuko mugės datą. Tradicinė Kaziuko mugė įvyks 2012 m., sekmdienį, kovo 4 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont.

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto 2011–2012 m. veiklos kalendorius

Rugsėjo mėn.
24 d. – Sueigos Naperville ir Čikagoje. Lemont sueigų nebus.

Spalio mėn.

1 d. – Sueigos.
8 d. – Sueigos.
15 d. – Sueigos.
22 d. – Sueigos.
29 d. – Sueigos.

Spalio mėnesį planuojama jodinėjimo ir žvejojimo iškyla. Tikslios datos dar neturime. Kai bus numatyta kur jodinėjime galutinai mums praneš data, pranešime ir jums. Visą jodinėjimo/žvejojimo iškylų informaciją galėsite rasti tunto tinklalapyje (www.avk-tuntas.org). Visą informaciją turės ir draugininkės.

Lapkričio mėn.

5 d. – Sueigos.
12 d. – 2:15 v. p. p. tunto sueiga Jaunimo centre, Čikagoje. Sesės dalyvauja vilkėdomas išeigines uniformas.
19 d. – Sueigos.
26 d. – Padėkos dienos savaitgalis. Sueigų nebus.

Gruodžio mėn.

3 d. – Sueigos.
3–4 d. – Pasaulio lietuvių centro Kalėdinė mugė. Atvykite ir paremkite mūsų tunto vyr. skaučių būrelio seses.
10 d. – Sueigos.
17 d. – Numatyta tunto iškyla į Brookfield zoologijos sodą.
24 d. – Kalėdinės atostogos. Sueigų nebus. Linksmų šv. Kalėdų!
31 d. – Kalėdinės atostogos. Sueigų nebus.

2012 m. sausio mėn.

7 d. – Sueigos.
14 d. – Sueigos.
21 d. – Sueigos.
28 d. – Sueigos.

Vasario mėn.

4 d. – Sueigos.
11 d. – Sueigos.
18 d. – Sueigos. Prisiminkime Lietuvos Nepriklausomybės dieną: 1918 m. vasario 16 d.

22 d. – Pasaulio skaučių susimaatymo diena. Lordo Robert Baden Powell ir Lady Olave Baden Powell gimimo dienos.

25 d. – Sueigos. Prisiminkime visas tunto seses, kurios su mumis skautauja, kurios jau iškeliavo pas Dievulį, ir visas skautes, gyvenančias pasaulyje.

Kovo mėn.

3 d. – Sueigos: pasiruošimas tradicinei Kaziuko mugei.
10 d. – Sueigos: pasiruošimas tradicinei Kaziuko mugei.
11 d. – Tradicinė Kaziuko mugė Pasaulio lietuvių centro Jaunimo rūmuose. Sesės dalyvauja vilkėdomas išeigines uniformas. Sesės dalyvauja šv. Mišiose, renkasi prie bažnyčios. Kaziuko mugės atidarymas šv. Mišioms pasibaigus 8:45 v. r.
17 d. – Numatyta tunto pavasarinė iškyla. Informacija bus pateikta vėliau.
24 d. – Sueigos.
31 d. – Sueigos.

Balandžio–gegužės mėn.

7 d. – Sueigų nebus. Velykinės atostogos 5 d. – Sueigos vyksta.
12 d. – Tunto sueiga.
8 d. – Šv. Velykos.
15 d. – Sueigos.
21 d. – Sueigos.
28 d. – Sueigos.

Birželio mėn.

Darbo savaitgalis Rako stovykloje, „Kernavės“ pastovyklėje, vyks birželio mėnesį. Tikslios datos dar nenumatytos. Sesės ir tėveliai yra kviečiami atvažiuoti padėti atidaryti, išvalyti, padažyti, aptvarkyti mūsų gražiąją pastovyklę ir pasidžiaugti gražia gamta.

Liepos mėn.

1 d. – XIV Lietuvių tautinių šokių šventė Boston, MA.
Čikagos tuntų ruošiamą vasarinę stovyklą. Tikslia data dar nežinoma.

Parengė s. Aušra Jasaitytė-Petry, „Aušros vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė.

Sesė skautė kasdien atlieka gerą darbą. Kelios sesės buvo paprašytos išdalinti giesmę visiems dalyviams, dalyvavusiems Šiluvos atlaiduose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje sekmdienį, rugsėjo 11 d. Nuotraukoje: jūrų jaunė Maya Chiapetta, psl. Olivia Petry, prityrusi skautė Justina Braziulytė ir jūrų jaunė kandidatė Ariana Chiapetta. **s. Aušros Jasaitytės-Petry nuotr.**

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Poetui Valdemarui Kukului amžinybėn iškeliauvus

GĖLYTĖ RAVI DARŽELĮ

Gėlytė
Darželį ravi.
Raudonom
Kurpelėm avi.
Ir eina
Nuo žiedo
Prie žiedo –
Kiekvieną
Kitaip vis
Rėdo.

Tam žiedui –
Suknelė geltona,
Šitam – ji balta,
Tam – raudona.
Ji ravi
Darželį
Ir švyti –
Mergaitė –
Pati kaip gėlytė.

Editos Dulskaitės piešinys (iš Valdemaro Kukulo knygelės „Vėjo birbynė“).

MAŽO BROLIO MIGDYMAS

Ir prie tamsos
Tegu vaikai,
Ir prie nakties
Lai pratinas.

O jei baisu,
Lai mano: tai –
Didžiulis
Juodas katinas.

KAŠTONAI

Nuo seno
Kaštono
Nukrito
Gražiai
Į pievą
Geltoną
Mažiukai
Ežiai

Jie rieda,
Atstatę
Mažus
Spygliukus,
Ir kviečia
Prie seno
Kaštono
Vaikus.

MAN REIKIA ŠUNELIO

Man be galo
Reikėtų šunelio, –
Tokio mažo
Mažiuko. Gauruoto.

Jis miegotą
Ramiai man ant kelių,
O pabudęs
Iš meilės sulotų.

Aš skaityčiau
Jam savo knygelę,
Kurioje tiek daug
Visko nutinka,

O knygelės gale
Tas šunelis
Susirastų mane,
Šeimnininką.

BULVIAKASIO VORAS

Spalvotas
Bulviakasio voras
Ropoja
Į kalną vaga.

Ir mirga
Voratinkliais oras
Ir mirga
Vagos pabaiga.

Voratinkliai
Mirga ir mirksi –
Su saulės šviesa
Sumišai –

Taip mirksi,
Kad net neatskirsi,
Kur žmonės,
Kur bulvių maišai.

VĖJO SPARNAI

Lapas –
Lyg vėjo plunksnelė.
Vėjas pagauna ją,
Kelia,

Neša, ant delno
Padėjęs,
Šiaurėn
Į savo namus.

Vieną ir antrą,
Ir trečią –
Krečia medžius jis
Ir krečia.

Šitaip ir suneša
Vėjas
Savo vaikeliams
Sparnus.

Poetas Valdemaras Kukulas.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Rugpjūčio 6 d., eidamas 53-iusius gyvenimo metus mirė poetas, literatūros kritikas Valdemaras Kukulas.

„V. Kukulas gimė 1959 metais Noriūnuose, Kupiškio rajone. 1982 m. jis Vilniaus universitete baigė žurnalistiką. Poetas dirbo daugelyje Lietuvos laikraščių, Žinių radijuje, savaitraštyje 'Nemunas', rašė apžvalginius straipsnius naujienų portalui Delfi.lt

Jis išleido šešis poezijos rinkinius, eilėraščių vaikams bei eseistikos knygas.

2000 m. menininkui buvo skirta Lietuvos rašytojų sąjungos premija už poezijos rinkinį 'Aštuoni gėli vakarai'. 2007-aisiais V. Kukulas tapo penktuoju A. Miškinio literatūrinės premijos laureatu už aukštaitiškos dvasios puoselėjimą poezijoje. Tais pačiais metais buvo apdovanotas Kultūros ministerijos metų premija už nuopelnus kultūrai. 2009 m. jo eilėraščių rinktinė 'Mūsų šitie dangūs' buvo įvertinta Jotvingių premija – tokios šykščios žinios apie neseniai Amžinybėn iškeliauvusį poetą pateiktos <http://lt.wikipedia.org>.

Poeto kūryba dar neįtraukta į lietuviškų mokyklų vadovėlius, tačiau nė kiek neabejoju, kad tai bus padaryta. Kad V. Kukulas – neeilinis poetas, turintis ir žinantis ką pasakyti, švietėjai Lietuvoje supranta. Jau 2000-aisiais „Šviesos“ leidykla ėmėsi rengti spaudai naują skaitinių seriją pradinėjų klasių mokiniams – „Pradinuko biblioteka“ ir paprašė poeto sudaryti savo eilėraščių rinkinį. Taip šioje serijoje atsirado poeto eilėraščių knygelė „Man reikia šunelio“ (Vilnius, „Šviesa“, 2008). Privalomos literatūros sąrašė 5-6 klasės mokiniams tarp kitų knygų perskaityti siūloma ir V. Kukulo „Vėjo birbynė“. Tikiu, ateis laikas, kad ir lituanistinių mokyklų mokinukai išėivijoje skaitys poeto knygutes. Tik gaila, kad jų nėra labai daug – anksčiau minėtas rinkinys, „Tamos didžiulis katinas“ (Vilnius, „Vyturys“, 1988) ir „Vėjo birbynė“ (Vilnius, „Vyturys“, 2000). Beje, pastaroji buvo paskepta geriausia 2000 metų poezijos knyga vaikams ir paaugliams.

V. Kukulas išsiskyrė, buvo atpažįstamas tarp kitų poetų. Vos išgirdęs ar perskaitęs jo posmą gali pasakyti: jau žinau, kas autorius. Poetas apie savitumą rašė: „Amato anksčiau ar vėliau mes visi išmokstam, o savitumą suteikti gali tik žmogaus biografija. Todėl kad visi ateinam iš skirtingų vaikysčių, su skirtinga patirtimi. Tai vienintelis tikras savitumo garantas. Šalia balso, šalia intonacijos, šalia kalbos.“ O sukurti jo savitumą V. Kukulo žodžiais jam padėjo: „Matematikos mokytoja – tai ji man išliko kaip vienas šviesiausių žmonių šalia auklėtojos prancūzistės, šalia lituanistės mokytojos. Jinai pati jaunystėje buvo rašiusi eilėraščius. Kadangi aš amžinai bėgdavau iš pamokų, jinai man liepdavo rašyti eilėraščius per jos pamokas – tik kad atečiau į tas pamokas. Kad nereikėtų visą laiką į žurnalą rašyti 'n', 'n'. Nes už tuos mano 'n' per pedagogų tarybos posėdžius svarstydavo ne mane, o mano auklėtoją. Visaip kaip auklėdavo, kad manęs neišauklėja. <...> Dar turiu vieną draugą. Už mane gerokai vyresnis. Jis dirbo rajoninio laikraščio redakcijoje ir priglobė rajono literatūrai būrelį, kuriam aš vadovavau. Tai mes su juo labai anksti pradėjom draugauti. Aš tada buvau gal septintokas. Beje, mane po septintos klasės puse etato įdarbino rajoniniam laikrašty. Iki pat mokyklos pabaigimo, vasarom, ir dirbau. Kartais net ir per mokslo metus.“ (iš pasikalbėjimo su „Respublikos“ korespondentu).

Siūlau paskaityti keletą poeto eilėraščių iš jo rinkinių vaikams. Žinau, kad poezija ne visiems patinka. Tačiau kartais, nežinia kodėl, ją skaitant ima ir „užkabina“ koks žodelis, o tada jau norisi skaityti.

Redaktorė

Vilniaus bernardinų bažnyčia gražinama restauruota šv. Brunono paveikslas

LAURA PAČTAUSKAITĖ

Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centre baigiamas restauruoti XVII a. didelio formato paveikslas „Šv. Brunonas. Stebuklas bažnyčioje“. Spalio 4 d., Šv. Pranciškaus dieną, paveikslas bus iškilmingai gražintas Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio ir Šv. Bernardino bažnyčia (bernardinų), kurioje šis paveikslas buvo nuo sukūrimo iki 1970 metų, kai su niokotas pateko į Lietuvos dailės muziejaus saugyklą.

Kaip Eltai sakė paveikslo restauratorius, Vilniaus dailės akademijos menotyros doktorantas Juozapas Blažiūnas, restauravimo metu buvo patikslintas šio paveikslo autorius, galima šio paveikslo sukūrimo data ir išsiaiškintas paveikslo užsakovas.

Beveik trijų metrų aukščio ir trijų metrų pločio paveikslą 1674 m. nutapė vokiečių kilmės dailininkas Johann Gotthard Berchhoff, dirbęs Vilniuje, nutapęs ne vieną užsakomąjį kūrinį, tarp jų – ir neseniai Labanoro bažnyčios gaisro metu pražuvusį stebuklingąjį Švč. Mergelės Marijos paveikslą.

„Paveikslo ‘Šv. Brunonas. Stebuklas bažnyčioje’ sukūrimo laikas susijęs su 1674 m. šv. Brunono kanonizacija ir sietinas su vadinamąja ‘proginė dekoracija’, kurios buvo kuriamos naujai kanonizuotų šventųjų arba paveikslų karūnavimo iškilimams. ‘Proginėms dekoracijoms’ įgyvendinti buvo kviečiami žymūs menininkai, nes kompozicijų išpūdingumas ir paveiklumas dar ilgai būdavo aptarinėjamas iškilimams pasibaigus”, – pasakojo J. Blažiūnas.

Pasak restauratoriaus, šių laikų žiūrovui gal nelabai įprasta, kad 1674 m. sukurtame paveiksle vaizduojami 1080 m. įvykiai, ir tai atsispindi paveikslo turinyje – visa paveikslo idėja persmelkta aiškiomis antiprotestantiškomis nuotakomis.

„XVII amžiaus žmogus, žvelgdamas į paveikslą bažnyčioje, jį perskaitydavo kaip knygą, nes puikiai žinojo Bažnyčios istoriją. Šių laikų žmogui dažniausiai tenka paaiškinti paveikslo siužetą, taigi ketiname paruoštame stende Bernardinų bažnyčioje papasakoti šio paveikslo istoriją, sukūrimo aplinkybes ir tai, kas jame vaizduojama”, – sakė

septynerius metus paveikslą restauravęs J. Blažiūnas.

Restauratorius išsiaiškino ir paveikslo užsakovą – jį savotiškai pakuždėjo vienas iš personažų. Tai dešiniajame kampe stovintis vyras, vilkintis prabangius madingus to meto Europoje drabužius ir žvelgiantis tiesiai paveikslo žiūrovui į akis. Pagal apsirengimo stilių manytina, kad šis asmuo lankėsi Europoje ir greičiausiai Paryžiuje. Atsižvelgiant į asmens vaizdavimo būdą ir manierą, galima teigti, kad jis tapytas ‘ad vivum’, tai yra iš natūros ir yra šio paveikslo užsakovas. Šiuo metu galima teigti, kad asmuo, vaizduojamas paveiksle, yra Leonas Bazilijus Sapiega. Garsiųjų didikų giminės atstovas studijavo Vilniaus akademijoje (dabar Vilniaus universitetas), keletą metų keliavo po Europą, buvo nuvykęs į Paryžių”, – sakė restauratorius.

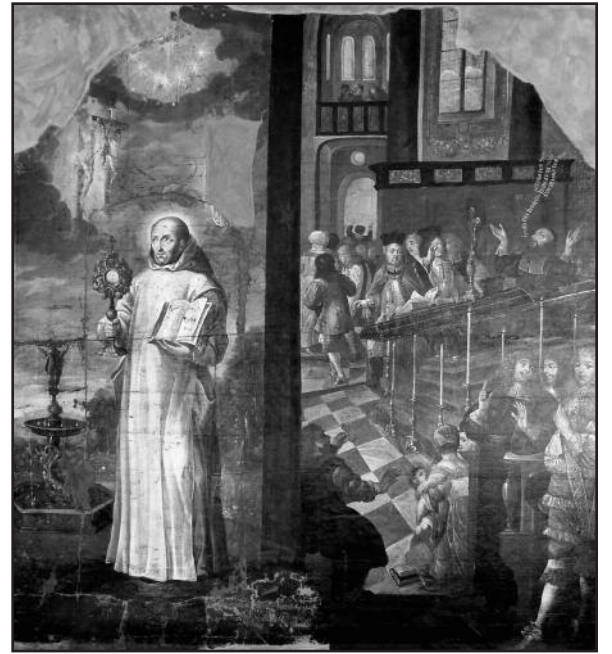
Pasak J. Blažiūno, paveikslas įdomus ir tuo, kad jame pirmą kartą Lietuvos dailėje pavaizduoti akiniai, tuomet buvę didelės prabangos ir pasidžiavimo ženklas. Vienas iš veikėjų, matyt, kilmingas ir turtingas žmogus, dėvintis šermuonėlio kailius, rankoje laiko pensnė. Manoma, kad tai galėtų būti pavaizduotas kuris nors Sapiegu giminės didikas.

Taip pat žiūrovams siūloma atkreipti dėmesį į paveikslo apačioje, ant maldaknygės, nutapytą vadinamąją gaudulinę žvakę, kuri būdavo uždegama mirštančiojo agonijai palengvinti ir nė iš tolo neprimena mums įprastų žvakių formos.

„Tokių vienietinių žvakių dar galima aptikti kai kuriuose Lietuvos muziejuose, bet senovėje šios labai praktiškos ir ilgai degančios žvakės buvo paplitusios Pabaltijo regione”, – sako restauratorius.

Taip pat jis perspėja nepainioti paveiksle vaizduojamo šv. Brunono su Lietuvoje 1009 metais pagonių nužudytu vienuoliu šv. Brunonu Kverfurtiečiu, kurio misijos istorija siejama su pirmuoju Lietuvos vardo paminėjimu.

Kartūzų vienuolijos įkūrėjas šv. Brunonas gimė 1032 m. Keln mieste (Vokietija), studijavo filologiją ir filosofiją, Paryžiuje tapo teologijos ir filosofijos mokslų daktaru. Dėstydamas Paryžiuje, pagarsėjo savo dievobaimingu gyvenimu ir puikiais pamokslais. Kartą nukeliavęs į Paryžių, jis

Paveikslas „Šv. Brunonas. Stebuklas bažnyčioje“, išskirtinės vertės sakralinės dailės kūrinys.

Eltos nuotr.

dalyvavo savo draugo Paryžiaus universiteto profesoriaus Raimond Diocres laidotuvėse ir tapo keistų įvykių liudytoju. Permašęs savo gyvenimą, šv. Brunonas nusprendė pasitraukti iš pasaulietinės ir bažnytinės veiklos, tapo atsiskyrėliu ir vėliau Alpių kalnuose įkūrė pirmąjį kartūzų vienuolyną.

Šv. Brunono paminėjimo diena yra jo mirties diena – spalio 6-oji.

1623 m. popiežius Grigalius XV išplėtojo šv. Brunono liturgiją, o 1674 m. popiežius Klemensas X suteikė šventei dvigubo iškilmingumo laipsnį.

Paveikslas „Šv. Brunonas. Stebuklas bažnyčioje” – jau antrasis didelio formato paveikslas, sugražintas į Vilniaus bernardinų bažnyčia. Pasak J. Blažiūno, paveikslas jau spalio pradžioje bus iškabintas restauruotoje Šv. Mykolo koplyčioje, o baigus bernardinų bažnyčios interjero restauravimo darbus galbūt bus perkeltas į pačią bažnyčia.

Žinoma, kad Vilniaus bernardinų bažnyčioje buvo daug paveikslų, iš jų išlikę apie 60, trečdalis – didelio formato.

ELTA

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Čikagoje

Rugsėjo 17–18 dienomis Čikagoje viešėjo LR Seimo pirmininkė I. Degutienė ir jos vadovaujama delegacija. Ji aplankė Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia, Marquette Park parapiją, Jaunimo centrą, Čikagos lituanistinę mokyklą, Balzeko lietuvių kultūros muziejų apžiūrėjo Juozo Kazlausko fotografijų parodą „Lietuva tremtyje“ bei parodą „Prezidentas Aleksandras Stulginskis tremtyje“.

Rugsėjo 17 d. popietę Balzeko lietuvių kultūros muziejų Seimo pirmininkė susitiko su vietos lietuviška žiniasklaida, o rugsėjo 18 d. Seimo pirmininkė dalyvavo Pal. Jurgio Matulaičio misijoje vyskusoje šv. Mišiose, Pasaulio lietuvių centre (Lemont) susitiko su vietos lietuvišiais. Nuotraukose – akimirks iš Seimo pirmininkės apsilankymo Čikagoje.

Kairėje nuotraukoje: Jaunimo centro (JC) kiemyje (iš kairės): Vaclovas Momkus, JC tarybos narys, Marytė Utz, JC tarybos pirmininkė, Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir kun. Antanas Gražulis, jėzuitų vyresnysis. Dešinėje nuotraukoje: susitikimas su lietuviškos žiniasklaidos atstovais. Pirmą iš dešinės Seimo pirmininkė Irena Degutienė, už jos – Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris ir LR Seimo pirmininkės patarėjas Laurynas Kasčiūnas.

Laimos Apanavičienės nuotraukos

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

KIEKVIENAI ŠALIAI – SAVITI GARNYRAI

Šiaurės Afrikos *couscous*

Paslaptingasis *couscous* – šiaurės Afrikos išradimas. Jo pagrindas – kruopos (dažniausiai rupios kvietinės), paruoštos mėsos sultinio garuose. Tad šis patiekalas yra: geras mėsos sultinys, kvapi mėsa, daržovės, kruopščiai paruoštos kvietinės kruopos. Kas dar? O gi daug kas – nelygu tauta, kraštas, vietos papročiai ir įpročiai. Ir patiekiamas *couscous* kuo įvairiausiai – su pupomis, pupelėmis, kitomis daržovėmis, su mėsa ir be mėsos, jei su, tai su maltiniais, kepsniais, iešmukais, dešra – žodžiu, su kuo tik patinka. Rimtas ir iškilmingas *couscous* ruošiamas su aviena. Iš sprando ir šonkaulių verdamas sultinys, iš mėsos kepami įvairūs kepsniai ir kepsneliai. Paprastesniam, ne tokiam rimtam valgiui tinka vištiena – virta ar kepta. Dar kitos *couscous* atmainos turi viską, ką Dievas siuntė.

Kruopos

Couscous imamos kvietinės kruopos – stambesnės, mažesnės ir visai smulktės, beveik kaip manų. Jas reikia rinktis pačias geriausias. Kruopų dydis – ne taip svarbu. Mažesnės greičiau suverda, bet užtat greičiau sulimpa, sušoka ir dėl to gali sugadinti visą, kaip sakoma, balių. Šiaip visada geriausia rinktis vidutinio dydžio kruopas – jas paprasčiausia paruošti, be to, jos tinka bemaž visiems tautiniams Šiaurės Afrikos tautų valgiams.

Bendros pastabos

Nors sultinys verdamas su mėsa, jo pagrindas – daržovės, jų deriniai ir gausa. Tai nuo jų priklauso patiekalo skonis ir kvapas. Tad čia valia rinktis ką ir kaip patinka. O svaigų, tikrai afrikietiška *couscous* kvapą sukursite įbėrę prieskonių mišinio, arabų vadinamo „Ras el hanout“ (jo rasite parduotuvėse), kurio pagrindas – malti cinamonai ir kalendrų grūdėliai. Šio sveiko mišinio galima įberti ir bet kokius troškinius, žuvį ir t. t.

Gaminimo būdas

Couscous paruošti visai nesudėtinga. Jį galima ruošti vieną, galima išvirti su įvairiausiomis daržovėmis,

jis gali būti su mėsa ir be jos arba su žuvimi. Ruošiant šį patiekalą vieną, reikia puode aliejuje truputį pakepinti kruopas, paskui jas užpilti (puodelis kruopų užpilamas maždaug pusantro puodelio sultinio) verdančiu sultiniu, uždengti ir leisti subrinkti. Nevirinkite. Jei renkatės didelės kruopas, tai pavirinkite kokią vieną minutę, dvi. Galima kruopas užpilti verdančiu pasūdytu vandeniu.

Jei ruošiate *couscous* su daržovėmis, pirmiausia lengvai pakepinkite susmulkintą svogūną, morkas, papriką ar bet kokias kitas daržoves. Po to ant jų užpilkite sausą *couscous* ir kartu kiek pakepinkite. Po to viską užpilkite verdančiu sultiniu, uždengite ir leiskite subrinkti. Kruopos, padegintos riebaluose, nesulips ir bus birios.

„Makaronų būgnas“ su brokoliais

Šis itališkas patiekalas, vadinamas „makaronų būgnu“ (*timballo di maccheroni*), gaminamas apskritame giliame keptuve, o paskui apvožiamas ant lėkštės. Patiekalo pagrindas yra ilgi makaronai, dailiai įvynioti apskritan keptuvan. Tarp makaronų įterpiama visokių priedų – kokių tik širdis geidžia, taip pat prieskonių ir padažų.

1. Virto parūkyto kumpio 6 griežinėliams nupjaustykite odeles ir labai smulkiai sukupokite. Sutarkuokite pusę puodelio bet kokio sūrio ir sumaišykite dubenyje su kumpiu. Nuplaukite pundelį brokolių, sulaužykite mažomis šakelėmis ir 10 minučių pavirinkite gerai pasūdytame vandenyje. Ištirpinkite porą šaukštų sviesto, užpilkite ant sūrio ir kumpio, įberkite druskos, pipirų, atsar-

giai išmaišykite.

2. Dideliame puode užvirinkite gerai rupia druska pasūdytą vandenį. Į jį sudėkite ir išvirinkite apie 8 oz makaronų (virinkite apie 8–9 min.). Makaronus galima ringuoti ir į mažesnius keptuvukus ir paskui patiekti kiekvienam po atskirą „būgnelį“. Beje, mažesni „būgnai“ iškepa greičiau.

3. Atskirkite 4 kiaušinių trynius ir suleiskite į dubenį su kumpiu ir sūriu. Gerai išmaišę sudėkite pusę brokolių. Vėl išmaišykite, tik – šiukštu – nesulaužykite brokolių. Kiaušinių baltymus išplakite ir užpilkite ant viršaus.

4. Sviestu išteptan keptuvan (jis turi būti apskritos formos metalinis arba stiklinis indas) dailiai įringuokite makaronų, paskui šaukštu paskleiskite sluoksnį kumpio bei sūrio

įdaro. Paskui vėl dėkite makaronus ir vėl įdara. Užbaikite makaronais. Įstatykite plačion kepimo skardon su vandeniu ir 45 minutes kepkite 350 F orkaitėje. Patiekite pašildytoje didlėkštėje ir papuošę likusiais brokoliais.

Tokių makaronų būgnus galima ruošti su įvairiomis daržovėmis, pievagrybiais. Šis patiekalas gali būti kaip garnyras prie mėsos arba net kaip pirmas patiekalas.

Azijos makaronai ir vermišeliai

Lakštinius makaronus mėgsta ne tik italai. Azijoje taip pat gaminama jų aibė – plonų, visai plonyčių makaronų, trumpesnių ir ilgesnių vermišelių, plokščių, tartum ilgi lakštiniai, ir apskritų, tartum šiaudelių. Juos padaro iš ryžių ir kvietinių miltų, su kiaušiniiais ir be. Ki-

nijoje itin mėgstami sojų vermišeliai. Bet kokius Azijoje gamintus makaronus, vermišelius ar lakštinius prieš verdant būtina pamirkyti šaltame vandenyje.

Juos galime dėti į sriubas, ruošti iš jų salotas, kepti pyragėlius, paprasčiausiai virtus patiekti kaip priedą prie įvairių patiekalų. Šie makaronai, lakštiniai bei vermišeliai, kaip ir itališki, derinami su įvairiausiomis daržovėmis, prieskoniais, žalėsiais, papildais, pavilgu ir užpilu. Žodžiu, jie – lyg švari drobė ar popieriaus lakštas priešais dailininką, tad kiekvieno valia sukurti savo nepakartojamą paveikslą.

Paruošimo būdas labai paprastas: pradžioje užpilkite šaltu vandeniu ir palaikykite 5 minutes. Paskui sumeskite į verdantį vandenį, kiek pavirinkite ir išgriebę perliekite šaltu vandeniu. Gerai nuvarvinkite ir atidėkite.

Keptuvėje pakepinkite įvairias daržoves, paskui su jomis dar apkepinkite, jei norite, juostelėmis supjaustytą ir sojos padaže su kitais prieskoniais pamarinuotą mėsa. Pašildę sudėkite išvirtus makaronus ar vermišelius ir tik truputį apkepinkite, kad jie sušiltų.

Smulktės kvietinės (manų) kruopos

Itin smulkios kvietinės kruopos manai. Iš jų virtos košės labai lengvai virškinamos, todėl plačiai naudojamos vaikų bei dietiniams patiekalams. Jos gerai dera su saldumynais, todėl mėgstamos ir gaminant saldžius šaltpyragius. Maną labai paprasta išvirti – vos pakaitinus vandenį ar piene jie bematant ima brinkti ir minkštėti.

Šaltpyragiams patartina imti kuo smulkesnių manų aukščiausios kokybės kviečių. Taip pat reikės nugriebto pieno ir itin šviežių kiaušinių. Pasaldų su manais galima sumanyti aibes, tačiau gaminami jie visuomet taip pat: manų kruopos suberiamos į bemaž užvirusį pieną ir, nuolat maišant, pakaitinamos ant labai nedidelės ugnies. Išvirusion minkšton, švelnaus skonio košėn galima dėti viską: cukraus, vanilės, razinų, šokolado, romo. Supylus į kepimo skardą ar šiaip tinkamo dydžio bei pavidalo puodelį, palikite keletą valandų ataušti. Sukietėjusią apvožkite į didlėkštę.

Amerika jau ne pirmoji?

Atkelta iš 2 psl. Erdvės tyrinėjimu jau susidomėjo žmonės kaip daug metų patirties skraidyme turinčios „Boeing“ ir „Lockheed Martin“. Atsirado ir virtinė naujų įmonių, kurios visą dėmesį kreips tik į erdvę ir jos problemas. Tos įmonės pradžia gauna paramos iš suplonėjusios NASA pinigines, tuo pačiu tikėdamosi ir pelno iš stambių sutarčių su JAV vyriausybe, neužmirštant nors ir tolumo ateities turizmo.

Amerikos negalia (tikėkimės – laikina) norėtų pasinaudoti ir ją pra-

lenkti siekia ne vien Rusija, bet ir likęs pasaulis, planuojantis statyti savo pastoviai apie Žemę skriejančias erdvės stotis, rengti skrydžius į Mėnulį ar net ir į Marsą. Kinija dar šiemet bandys pradėti įrengti savo erdvės stotį. Indija ruošiasi pasiųsti į Mėnulį jau antrą robotą. Europos Sąjunga ruošiasi kelionei į Marsą. Neatsilieka ir Iranas, Japonija, Izraelis, Šiaurės ir Pietų Korėjos. Visos šios valstybės stato raketas ir planuoja jas leisti į erdvę iš savos teritorijos.

Bet ir NASA nenuleidžia rankų. Štai dieną prieš 9/11 išpuolio dešimtmečio paminėjimus rugsėjo 10 d. NASA paleido į erdvę du robotinius satelitus, kurių padedami mokslininkai tikisi gauti naujos informacijos, kaip Mėnulis atsirado ir kas yra jo gelmėse. Kaip dalis to paties projekto, ši programa duos galimybę pradinį mokyklų mokiniais, gimnazistams ir universitetų studentams patiekti daryti Mėnulio paviršiaus nuotraukas. Taip projekto vadovai tikisi atgaivinti jau kiek atslūgusį jaunimo susidomėjimą erdvių tyrimu ir technologija.

Nors NASA erdvėlaiviai jau dau-

giau neskradys, jie užtarnautos ramybės dar nesulaukė. Kai NASA administratorius Charles Bolden nutarė „į pensiją išleistus“ erdvėlaivius atiduoti New York, Florida ir Washington, DC apylinkėms, norėjusieji juos gauti sukritikavo sprendimą, kaltindami politikus jų įtaka. NASA gen. inspektorius Paul Martin sprendimą teisingo NASA noru tuos istorinius erdvėlaivius parodyti kuo didesniai skaičiui žmonių.

Erdvėse pirmavimą paveržę sovietai vėliau buvo pralenkti amerikiečių. Lieka klausimas – kas pralenks juos? Kinai? Indai? Tikėkimės, kad neilgam.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Prezidentūroje – diskusija apie Baltijos šalių 20-ties metų kelią

Diskusijos dalyviai.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Prezidentūroje vyko Baltijos šalių žmogaus socialinės raidos 2010–2011 metų pranešimo pagrindu surengta diskusija „Baltijos šalių 20-ties metų kelias“. Studija pasiekė visuomenę tuo metu, kai Lietuva, Latvija ir Estija pažymi trijų Baltijos šalių tarptautinio pripažinimo dvidešimtmetį.

Pristatomas žmogaus socialinės raidos pranešimas unikalus daugeliu atžvilgių. Studijos sumanytojos – Estijos bendradarbiavimo sąjungos, ją atliko ekspertai ir mokslininkai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Danijos, Jungtinės Karalystės ir kitų šalių. Studijoje pateiktas tarptautinis Baltijos valstybių 20-ties metų raidos vertinimas, aptarta

trijų Baltijos šalių lyginamoji ekonomikos, socialinės sistemos, švietimo, valstybinių ir užsienio kalbų vartojimo analizė, aptariama politinės kultūros kaita.

Pagrindinis šios ataskaitos tikslas yra ne palyginti ir „surikiuoti“ šalis, bet parodyti, kad, nepaisant visų sunkumų ir pesimistinių nuomonių, Baltijos šalys savo atkakliu darbu ir pastangomis tapo lygiavertėmis Europos valstybėms. Baltijos valstybės ateityje ties savo kelią, atsižvelgdamos į dvidešimties metų patirtį ir į ateinančio šimtmečio geopolitinius, kultūrinius, ekonominius, socialinius bei demografinius pokyčius, todėl diskusijos dalyviai buvo kviečiami aptarti Lietuvos ateities vystymosi kryptis.

Lietuva vizas baltarusiams išdavinės nemokamai

Vilnius (ELTA) – Vyriausybė nusprendė panaikinti mokesčių už nacionalines vizas Baltarusijos piliečiams. Užsienio reikalų ministerija teigia, kad tai sudarys galimybes Baltarusijos piliečiams lengviau keliauti, paskatins demokratėjimo procesus Baltarusijoje ir sustiprins Baltarusijos pilietinę visuomenę. Šiuo metu viza kainuoja 207 litus.

„Ši priemonė yra viena iš daugelio, kuriomis Lietuva gali prisidėti stiprinant pilietinę Baltarusijos visuomenę“, – pareiškė užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

R. Ražukas išrinktas Latvijos Parlamento nariu

Ryga (ELTA) – Žymus Latvijos atgimimo judėjimo dalyvis lietuvis Romualdas Ražukas išrinktas Latvijos Parlamento nariu. Tai paaiškėjo paskelbus neeilinių parlamento rinkimų rezultatus. R. Ražukas kandidatavo antikorupcinės Zatlero reformų partijos (ZRP) sąraše ir buvo išrinktas Vidžemės apygardoje, kaip ir šios naujos partijos vadovas buvęs prezidentas Valdis Zatlers.

Medicinos mokslų daktaras R.

G. Kazakevičius palieka Ministro pirmininko tarnybą

Vilnius (lrytas.lt) – Po brangios kelionės į Naująją Zelandiją vicekancleris Giedrius Kazakevičius nusprendė pasitraukti iš Ministro pirmininko tarnybos. G. Kazakevičius nusprendė grįžti į diplomatinę tarnybą – jo ateitimą rūpinsis Užsienio reikalų ministerija. Dėl G. Kazakevičiaus komandiruotės išlaidų pagrįstumo atliekamas vidaus auditas. Iš darbo G. Kazakevičius išėjo savo noru, todėl išėtinės išmokos negaus.

Paaikškėjo, kad Europos socialinio fondo agentūra (ESFA) atsisako

apmokėti Ministro pirmininko tarnybos vicekanclerio G. Kazakevičiaus ir jo pavaldinės Eglės Rimkutės apie 40,000 litų kainavusią komandiruotę į Naująją Zelandiją. ESFA vadovo teigimu, vykti į Naująją Zelandiją nebuvo ko.

„Komandiruotė neatitiko projekto iškeltų tikslų. Komandiruotė pati savaime kaip ir nebuvo reikalinga, nes projekto veiklos ir numatytų apmokėti darbuotojų skaičius buvo pasiektas iki komandiruotės pradžios“, – sakė ESFA direktorius Povilas Česonis.

Guantanamo kalėjimą ketinama uždaryti 2012 m.

Briuselis (BNS) – JAV vyriausybė prieštaringai vertinamą Guantanamo kalėjimą Kuboje, kuriame kalinami terorizmu įtariami asmenys, ketina uždaryti iki kitų metų lapkritį įvyksiančių rinkimų.

„Kaip ir mūsų sąjungininkai Europoje, mes manome, kad būtų puiku uždaryti Guantanamo“, – Europos Parlamento komitete Briuselyje sakė JAV teisingumo sekretorius Eric Holder. JAV prezidentas B. Obama savo kadencijos pradžioje 2009 m. pažadė-

jo prieštaringai vertinamą kalėjimą uždaryti per metus. Jei uždaryti kalėjimo nepavyks iki rinkimų, jis, jei prezidentu bus perrinktas B. Obama, bus uždarytas po rinkimų, kalbėjo E. Holder. Nors planai uždaryti Guantanamo JAV sulaukia įnirtingo pasipriešinimo, vyriausybė Washington vis dar tvirtai pasiryžusi jų laikytis.

Europos Sąjungos vidaus reikalų komisarė Cecilia Malmstroem „gėda“ pavadino tai, kad JAV dar nėra uždariusios Guantanamo kalėjimo.

A. Lukašenka tikisi „perkrauti“ santykius su ES

Minskas (BNS) – Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka rugsėjo 20 d. vykusiame susitikime su užsienio ambasadoriais ir per įgaliotųjų raštų teikimo iškilmes pareiškė, kad Baltarusija tikisi „perkrauti“ Baltarusijos ir Europos santykius, vadovaudamasi lygiateisiškumo ir abipusės pagarbos principais.

Pasak šalies prezidento, Europos Sąjunga (ES) yra viena svarbiausių Baltarusijos partnerių. „Mūsų vakarų kaimynė ES yra viena pagrindinių partnerių prekybos ir ekonominės bei kreditavimo ir investicijų sri-

tyse, svarbus pažangiųjų technologijų šaltinis“, – pareiškė A. Lukašenka, priimdamas ES atstovybės Baltarusijoje vadovės Maira Mora įgaliotuosius raštus.

„Jūs netikėkite tuo, kas čia rašoma, esą mes su kažkuo derėsime, derėsime su vadinamaisiais politiniais kaliniais. Jeigu galime kažkaip palengvinti jų dalį, kartu palaikant ir ES siekius, mes tai ir darysime, ir darysime nuoširdžiai“, – pareiškė valstybės vadovas per pokalbį su M. Mora. Ji anksčiau yra buvusi Latvijos ambasadore Baltarusijoje.

Rusija ieško būdų sustiprinti saugumą oro erdvėje

Maskva (BNS) – Rusijos vyriausybė svarsto priemones, kurios sustiprintų saugumą regionų oro erdvėje. Nuo birželio mėnesio Rusijoje įvyko keturios lėktuvų avarijos. Tai daugiausia tokių avarių šiais metais Rusijoje.

Senstantys lėktuvai, prasta remonto bei priežiūros kokybė ir profesionalių lakūnų trūkumas – tai priežastys, dėl kurių įvyko šios avarijos. Pasak transporto viceministro Valerij Okulov, valstybė laiduos paskolas, už kurias bus nupirkti nauji lėktu-

vai. Taip buvo nuspręsta ieškant būdų padėčiai pagerinti. V. Okulov teigė, jog šis klausimas dar turi būti aptartas su Finansų ministerija.

Per neseniai įvykusią skaudžiausią lėktuvo avariją žuvo beveik visa Jaroslavl „Lokomotiv“ ledo ritulio komanda. Lėktuvas „Jak-42“, pakilęs rugsėjo 7 d., netrukus nukrito netoli Jaroslavl miesto. Be to, birželį Maskvos oro linijų bendrovės „RusAir“ lėktuvas „Tu-134“ sudužo šiaurės vakariniame Rusijos Karelijos regione, žuvo 47 žmonės.

JAV sumažins karių skaičių Pakistane

Washington, DC (BNS) – Islamabadas ir Washington nusprendė daugiau nei dvigubai sumažinti amerikiečių karių skaičių Pakistane.

Pakistane yra apie 300 kariškių, tarp kurių – specialiųjų kovos su terorizmu operacijų instruktoriai. Dauguma pakistaniečių prieštarauja JAV karių buvimui šalyje. Opozicija apkaltino vyriausybę dėl to, jog leido

Islamabadui tapti „Jungtinių Valstijų tarnautoju“.

Santykiai tarp šių dviejų šalių pablogėjo po to, kai „al Qaeda“ vadovas Osama bin Laden buvo nukautas gegužės 2 d. Abotabado mieste per JAV karinio jūrų laivyno specialiųjų pajėgų operaciją. Pakistanas tvirtina, kad jo niekas iš anksto neįspėjo apie šią operaciją.

Iranas paleido šnipinėjimu kaltinamus amerikiečius

Teheranas (BNS) – Du amerikiečiai, kuriuos Iranas nuteisė 8 metus kalėti už šnipinėjimą, jau paleisti už užstatą. Shane Bauer ir Josh Fattal perduoti Šveicarijos pareigūnams, kurie atstovauja JAV interesams Irane. Pranešama, kad už juos sumokėtas 400,000 JAV dol. užstatas.

Advokatas Masoud Shafiei sakė,

kad buvo nedidelė problema dėl užstatoto pinigų, bet tikisi, jog tai greitai susitvarkys. Advokatas pasakojo, kad pinigus parūpino Omano vyriausybė. Paleidus kalinius, jie bus išskraidinti į trečiąją šalį, kaip manoma, į Omaną. Amerikiečiai buvo su laikyti 2009 m. Irako pasienyje, kur jų tvirtinimu, dalyvavo žygyje.

M. Gorbačiovo kritikuoja šiandieninę Rusijos politiką

Maskva (ELTA) – Buvęs Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbačiovo dviejuose Rusijos laikraščiuose paskelbtame straipsnyje teigia, kad Rusijai gresia nestabilumas ir liūdna ateitis, jei šaliai nepavyks įvykdyti politinių pertvarkų ir sumažinti priklausomybę nuo naftos pajamų.

M. Gorbačiovo raginimas imtis permainingų sutampa su vis dažnesniais susirūpinusiu intelektualų per-

spėjimais. Tuo tarpu šalies ministras pirmininkas Vladimir Putin ir prezidentas Dmitrij Medvedev ruošiasi paskelbti, kuris iš jų dalyvaus prezidento rinkimuose, vyksiančiuose kitais metais. M. Gorbačiovo sako, kad Rusijos politinė sistema – trapi, korumpuota ir šalyje greitai gali prasidėti suirutė. Tuo tarpu šalies vadovai imasi kosmetinio remonto, o ne tikrų pertvarkų.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Ketvirtį trilijono litų – tiek reikėtų pakloti už visą Lietuvos žemę ir nekilnojamąjį turtą (NT). Registrų centras parengė masinio nekilnojamojo turto verčių žemėlapius, pagal kuriuos savivaldybės ir gyventojai kitąmet nustatinės savo turto vertę. Savivaldybės galės apskaičiuoti turto mokesčius, nuo jų priklausys ne tik gyventojų mokesčių dydis, bet ir gaunama socialinė parama. Brangiausias nekilnojamasis turtas – Neringoje, bet jo čia yra mažiausiai. Dideliu žemės sklypų skaičiumi gali pasigirti Kaunas, Klaipėda, Panevėžio rajonas ir Vilnius. Registrų centro masinio nekilnojamojo turto verčių žemėlapiai bus skelbiami interneto puslapyje.

Nuo sausio pradžios iki rugpjūčio pabaigos Lietuvos muitinės pareigūnai sulaikė kontrabandą gabenamų prekių už daugiau nei 47 mln. litų. Iš šios sumos akcizais apmokestinamų prekių sulaikyta už 45,8 mln. litų. Didžiausią sulaikytos kontrabandos dalį sudaro nelegaliai į Lietuvą gabentos cigaretės ir tabako žaliava. Per 8 šių metų mėnesius sulaikyta daugiau negu 69 mln. vienetų cigarečių, įvertintų 23 mln. litų. Per tą laiką muitinės pareigūnai sulaikė 7 kg narkotinių ir psichotropinių medžiagų, dažniausiai tokios medžiagos sulaikytos, kai buvo įsigytos internetu ir siunčiamos paštu iš Kinijos, JAV, Didžiosios Britanijos. Muitininkai šiemet taip pat sulaikė 123,000 vienetų prekių įtariant, kad jos pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises. Muitinės pareigūnai nustatė 5,000 degalų gabenimo pažeidimų ir, apskaičiavę mokėtinus mokesčius, surinko beveik 800,000 litų. Iš viso sausio-rugpjūčio mėn. Lietuvos muitinės pareigūnai į valstybės biudžetą surinko 1 mlrd. 426 mln. litų muitų ir kitų mokesčių.

Pasaulyje garsiam viešbučių tinklui „Kempinski“ priklausantis viešbutis Vilniuje turėtų būti atidarytas kitų metų pavasarį. Sostinės senamiestyje įsikūrusiame viešbutyje bus įrengta SPA ir konferencijų centras, tam „AAA Cathedral Square Hotel“ 3,356 mln. litų vertės projektui gavo 1,678 mln. litų Europos Sąjungos paramos. „Kempinski“ Vilniuje ketina tapti vienu konkurencingiausių Rytų Europoje sveikatinimo ir dalykinio turizmo centrų. Viešbučio statyba Vilniuje pradėta 2005 m. pabaigoje. „Kempinski Hotels“ yra Europos prabangių viešbučių grupė, įkurta 1897 m. Tinklui priklauso 73 viešbutiniai.

Prieš atidarant jubiliejinę, 20-ąją, maisto produktų ir gėrimų parodą „World Food 2011“ Maskvoje, mūsų šalies gamintojai sulaukė džiugių žinių: „Žemaitijos pieno“ sūrį „Džiugas“ „World Food Moscow“ tinklalapio lankytojai pripažino geriausiu 2011 m. naujove. Šis konkursas vyko dvi savaites, be lietuviškų produktų, rinkimuose dalyvavo bulgariški arachisai, šveicariška kava, net italų maistinis auksas, skirtas patiekalams ir gėrimams papuošti. Nugalėjo „Džiugas“ – tai yra puikus įrodymas, kad Lietuva turi ką pasiūlyti ir kuo pasididžiuoti.

Numatoma, kad 2014 m. „Sodros“ deficitas jau sieks 13 mlrd. litų, tad Lietuvos valdžia sugalvojo dar pataupyti: iš pensininkų bus atimta 104 mln. Mat planuojama iš žmonių darbo stažo išbraukti viską, ką jie uždirbo iki 1995 m. Tokį planą opozicija vadina dar viena pensininkų reketo forma. Ministerijos atstovai pareiškė, kad taip bus geriau ir žmonėms, mat nebereikės knistis po archyvus įrodinėjant savo tuometines pajamas. Iš tikrųjų tai būtų pražūtinga žmonėms, dirbusiems įmonėse, kurios nepriklausomybės metu bankrutavo, o jie tapo bedarbiais.

Japonijos įmonės domisi galimybe už nupirktus taršos leidimus su Lietuva atsiskaityti ne pinigais, o technologijomis. Kaip sakė Aplinkos ministerijos atstovai, tokie mainai vyktų tik išimtiniais atvejais, nes pirmiausiai stengiamasi už parduodamus taršos leidimus gauti pinigų. Tačiau svarstoma galimybė, kad už taršos leidimus gali būti perimami elektromobiliai, katilinės, kurias būtų galima perduoti mokykloms, vadinamieji „smart grid“, arba išmanieji elektros tinklai. Lietuva šiemet jau pardavė taršos leidimų už 476 mln. litų. Dvi sutartys pasirašytos su Liuksemburgu ir Ispanija, dar dvi – su Japonijos ir Šveicarijos bendrovėmis. Remiantis Kioto protokolu, Lietuva per 2008–2012 m. gali perleisti kitoms šalims daugiau nei 50 mln. tonų šiltnamio poveikį sukeliančių dujų normos vienetų.

Statybininkų iš Baltijos šalių laukia permainos – nuo šiol jiems bus sunkiau dirbti Suomijoje, nemokant mokesčių, nes Suomijos vadovybė ir statybų srities atstovai pradeda kovos su nelegaliu darbu kampaniją. Nuo šiol kiekvienas statybininkas privalo turėti asmeninį pažymėjimą. Kitų metų liepos mėn. turi įsigaliooti įstatymas, reikalaujantis, kad kiekvienas statybininkas turėtų asmeninį mokesčio mokėtojo kodą.

PASAU LIS

Kitais metais Europos ir Jungtinių Valstijų ekonomikas ir vėl gali ištikti krizė, jeigu greitai nebus išspręstos problemos, galinčios pasklisti po visą pasaulį, išpėjo Tarptautinis valiutos fondas (TVF). TVF savo naujausioje ataskaitoje apie pasaulio ekonomikos ateitį teigia, kad Europos ir JAV ekonomikos kelia didžiausią grėsmę viso pasaulio ekonomikos augimui, ir išpėja, kad politinės aklavietės gali užkirsti kelią pokyčiams. TVF sumažino šių metų pasaulio ekonomikos augimo prognozę iki 4,0 proc. Vos prieš 3 mėnesius TVF numatė 4,3 proc. augimą šiemet ir 4,5 proc. augimą 2012 m. TVF sumažino šių metų euro zonos bendrojo vidaus produkto (BVP) augimo prognozę beveik 0,5 proc. – iki 1,6 proc., o 2012 m. numato vos 1,1 proc. augimą. Fondas išpėjo, kad dėl skubotų biudžeto apkarpyimų JAV šalies ekonomikos augimas gali ir toliau mažėti.

JAV prezidentas Barack Obama pasiūlė sumažinti biudžeto deficitą 3,6 trln. JAV dol. per 10 metų, daugiausia didinant mokesčius dideles pajamas gaunantiems privatiems asmenims. Bet respublikonai nepritarė

šiam planui ir leido suprasti, kad vargu ar jis taps įstatymu. Į B. Obama planą didinti mokesčius įtrauktas ir vadinamasis „Buffett mokesčiai“, pavadintas milijardieriaus ir investuotojų guru Warren Buffett garbei. Būtent šis garsus ekonomistas pasiūlė įvesti mokesčių tiems, kas uždirba per 1 mln. JAV dol. per metus. Lopyti biudžeto spragas planuojama ir karpant sveikatos apsaugos lengvatų programą „Medicare“. Respublikonai aršiai priešinosi bet kokiam mokesčių didinimui, aiškindami, kad tai pakenks ir taip silpnai ekonomikai, nes padidės našta darbo vietas kuriančiam verslui.

Stambiausias Europos bankas – šveicariškasis UBS – pranešė, jog prekeivis akcijomis savo neleistiniais veiksmais bankui pridarė 2 mlrd. JAV dol. nuostolių. Policija Londone suėmė prekiautoją Europos akcijomis. Svarstoma, kaip galėjo atsitikti, kad bankas prarado tokią sumą lėšų. Vienas variantų – spekuliacijos Graikijos ir Portugalijos akcijomis. UBS skelbia, jog nei vienas banko indėlininkas žalos nepatyrė.

Lietuvoje nišų žvalgysys „GE Energy“ ir „URS Scott Wilson“ atstovai

Vilnius (BNS) – „GE Energy“ ir „URS Scott Wilson“ atstovai Lietuvoje ieško galimų verslo partnerių ir verslo plėtros galimybių. Pasaulinių verslo milžinių viešnağė vyks š. m. rugsėjo 25–27 d., pirmosios sertifikuotos Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) prekybinės misijos Lietuvoje metu. Joje „GE Energy“ ir „URS Scott Wilson“ atstovams bus pristatytos Lietuvos verslo sąlygos ir galimybės.

JAV energetikos įmonė „GE energy“ teikia platų produktų ir paslaugų spektrą: nuo dujų ir garo turbinų gamybos iki finansinių planų perėjimui prie atsinaujinančios energetikos rengimo. Bendrovė taip pat gamina vėjo jėgainių turbinas, saulės elementus ir atominių elektrinių reaktorius. „GE Energy“ pajamos 2010 m. siekė 38 mlrd. JAV dolerių – 25 proc. visų motininės įmonės „General Electric“ pajamų. 2011 m. „Fortune 500“ sąrašė „General Electric“ užėmė 6 vietą, o pernai turėjo daugiau nei 28,7 mlrd. litų pelno ir beveik 377 mlrd. litų pajamų.

Bendrovė „URS Scott Wilson“ gali pasiūlyti įvairias inžinerines ir statybos paslaugas pradendant pasitarimais ir baigiant techninių sprendimų pateikimu. Ši bendrovė dirba geležinkelio, pastatų ir infrastruktū-

ros, kelių bei aplinkos ir natūralių išteklių srityse. Bendrovės „URS Scott Wilson“ motininė įmonė „URS“ žurnalo „Fortune 500“ sąrašė užima 267 vietą. Pernai susivienijimas turėjo daugiau nei 23 mlrd. litų pajamų ir 788 mln. litų pelno.

Be šių pasaulinių milžinių, dalyvavimą sertifikuotoje JAV prekybos misijoje Lietuvoje yra patvirtinę dar 10 bendrovių. Tai „Granherne“, teikianti patarimus angliavandenilio ir energetikos gamybos įmonėms, saulės elementų gamintoja „Tecta Solar“, elektros valdymo ir saugojimo sprendimų gamintoja „Indy Power Systems“, didelio galingumo atsinaujinančios energijos inžinerinių gamintoja „Invenergy“, aplinkai saugių bioplastikų technologijų kūrėja „Multiplast Systems“ ir greitaeigių traukinių infrastruktūros vystymo srityje veikianti „US High Speed Rail“. Misijoje taip pat dalyvaus vienas didžiausių JAV energijos sektoriaus susivienijimų – „Exelon“, „Sutherland Global Services“, „Dow Corning“ ir „Profile Products“.

Pirmą sertifikuotą JAV prekybos misiją organizuojantys Amerikos prekybos rūmai Lietuvoje siekia, kad misijos pabaigoje būtų sudaryti konkretūs prekybos sandoriai tarp misijoje dalyvavusių JAV ir Lietuvos bendrovių. Be to, Lietuvos ir JAV vyriausybės yra skatinamos bendradarbiauti ir šalinti kliūtis, kylančias abiejų šalių įmonėms, norinčioms patekti į šias rinkas.

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 7

Universal Studios

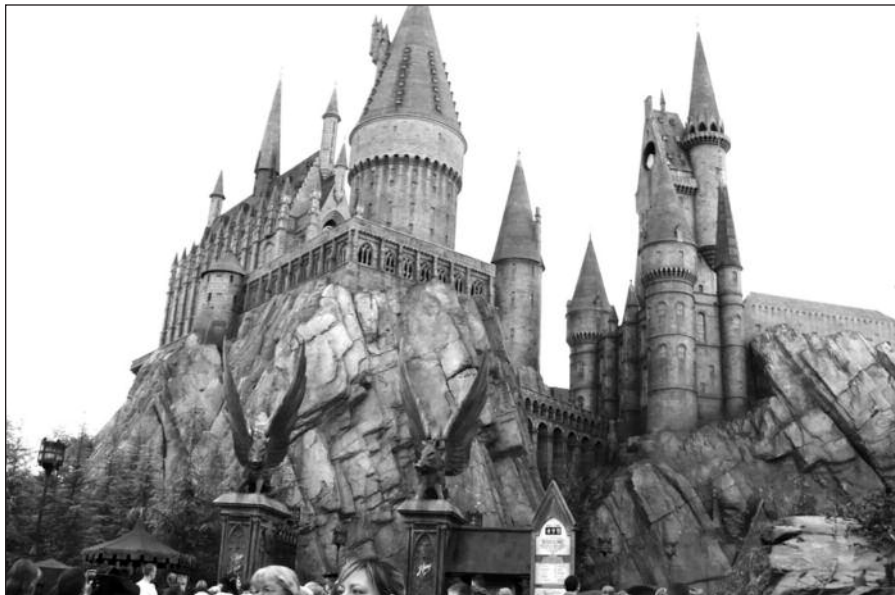
Važiuojame gerai, vėsu, naktį lijo, dabar lynoja. Vakarykštis karštis dingo. Pasukome sekdami nuoroda, bet tarnautoja liepė grįžti atgal, pavaziuoti iki trečio šviesoforo ir sukti į kairę. Važiuojame, pasukome, važiuojame toliau į „Universal theme park“ automobilių aikštę. Kadangi atvykome anksti, galėjome pasistatyti gana arti prie laiptų (čia yra asmenys, kurie viskam diriguoja, kur ir kaip). Mechanizuotais laiptais kylaime tolyn. Po trijų tokių pakilimų einame į tuos parkus. O lyja! Gerai, kad stogas yra virš galvos. Čia mus veža automatinis takelis, toliau dar antras toks, na, ir trečias.

O čia – patikrinimas, kaip oro uoste. Kas turi kokius krepšius, reikia patikrinti. O aš turėjau krepšį su ratukais, į kurį sudėjome striukes ir skėčius. Galvojau, bus sunku viską nešti, tad išigijau apsipirkimo dydžio brezentinį krepšį, kurį atvyniojus apačioje atsukami ratukai, tad tempi/veži ir nereikia nešti. Va čia ir įkliuvau. Man pasakė, kad ant ratukų negaliu tokio vežtis, reikia leidimo, eik į pirmą eilę. Ten žmogus patikrino, sako – reikia dėti į spintelę, taip negalima. Klausiu, kodėl. Aiškina, kad kiti gali užkliūti, parkristi. Nebent ratukai būtų uždaryti. Tad taip ir padariau, o „užkliuvę“ už ratukų nepatikrino, kas yra krepšyje. Galėjau bombą, ginklą ar peilį įsinešti.

Pasisekė gana greit išigyti bilietus. Toliau einame per lietu. Einame, einame, ratukai atsipalaidavo ir toliau vežu, o Harry Potter vis nesimato. Perėjome „Cat in the Hat“ – labai žaismingas, spalvotas, tikras karnavalas. Jau rimtai lyja. Išsiėmė skėčius, Romualdui daviau toliau šį krepšį su ratukais tempti. Toliau „The Lost Continent“ – įdomiai atrodo, „Poseidon's Fury“ – neaiškus ir pagaliau – ir Harry Potter. Įeiname tiesiai į Hogsmeade, tai kaimelis, į kurį mokinukai iš Hogwarts eidavo pasižmonėti, nusipirkti saldinių, užkandžių. Einant per šį kaimelį tikrai jaučiasi, kad čia jau turėtų vaikščioti Hogwarts studentai. Bet šį kartą čia – aibės svečių/turistų, su skėčiais, lietpalčiais, jaunimas, tėvai su vaikais vežimėliuose. Nors ties įėjimu ir šniokščia „Hogwarts Ex-

press“, toliau visi lietpalčiai vaizdą pakeičia. Labai norėjau sustoti ties Olivander parduotuve gauti magišką lazdelę, deja, jau dabar reikia eilėje stovėti dvi valandas. Neapsimoka. Stumiamės toliau, iki pačios Hogwarts mokyklos – pilies. Čia – vėl saugumas. Jei noriu važiuoti traukinuku per „Forbidden Journey“, reikia visus krepšelius užrakinti į tam skirtas spinteles. Ačiū, nereikia. Jau man viskas darosi pernelyg sudėtinga. O dar vis lyja. Nutariau pabandyti tik patį Hogwarts apžiūrėti. Einu ir prižiūrėjo klausiu, ar bus laiptai, ar negalima be jų apsieiti? Nurodė man keltą. Kai išlipome antrame aukšte, pamatėme tikrą puslapį iš knygos: daug portretų buvusių raganų ir raganų, kurie tarpusavyje kalbėjosi, ginčijosi apie būsima *kvidič* turnyrą. Ėjome toliau, pastebėjau, kad mes esame invalidams skirtame takelyje. Mat aš ėjau su lazda. Tai nesukubdami galėjome viską apžiūrėti. Toliau buvo Dumbledore raštinė, jis sveikino atvykusius, dar kažką sakė, bet buvo sunku aiškiai išgirsti. Toliau paėję, kitame kambaryje, balkone matėme Harry, Hermione ir Ron besikalbančius, besiginčijančius. Sunku buvo suprasti, apie ką jie kalba, tad ėjome toliau. Priėjome traukinį, į kurį negalėjome sėsti, išėjome iš pilies per suvenyrų krautuvėlę. Visas pasivaikščiojimas per pilį išvedžiotas lyg per akmens urvus. Pasišedau erdvės, kuria pasižymėjo filmuose rodomas Hogwarts. Tikėjau daugiau. Čia prie Hogwarts mokyklos – tik trumpa Hogsmead kaimelio gatvelė su restoranėliais ir parduotuvėmis. Pagal rodomas reklamas maniau, kad bus kaip „Disneyworld“, „Epcot“ centre. Ten automobilį pasistatėme, kur nurodė. Traukinukas važinėjo ir rinko keleivius, privežė prie vartų. Turėjome visą dieną idomybėms apžiūrėti, pavalgyti. Kai kur buvo šokėjai, dainininkai. Nuotai kinga diena. O „Universal“ sudarė tikrą pasipinigautojų įvaizdį, be jokio dėmesio lankytojams. Prie tualetų mačiau ilgas eiles. Pasirodo, ten galima matyti ar girdėti Moaning Myrtle, tad lankytojai išsirikiuoja į eilę, nors tualetu jiems pasinaudoti nereikia. Ar apsimoka čia apsilankyti? Tik Harry Potter sirgaliams. Tikrai pasijaus „kaip namuose“.

Bus daugiau.

Hogwarts mokykla.

CHIRURGAJAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

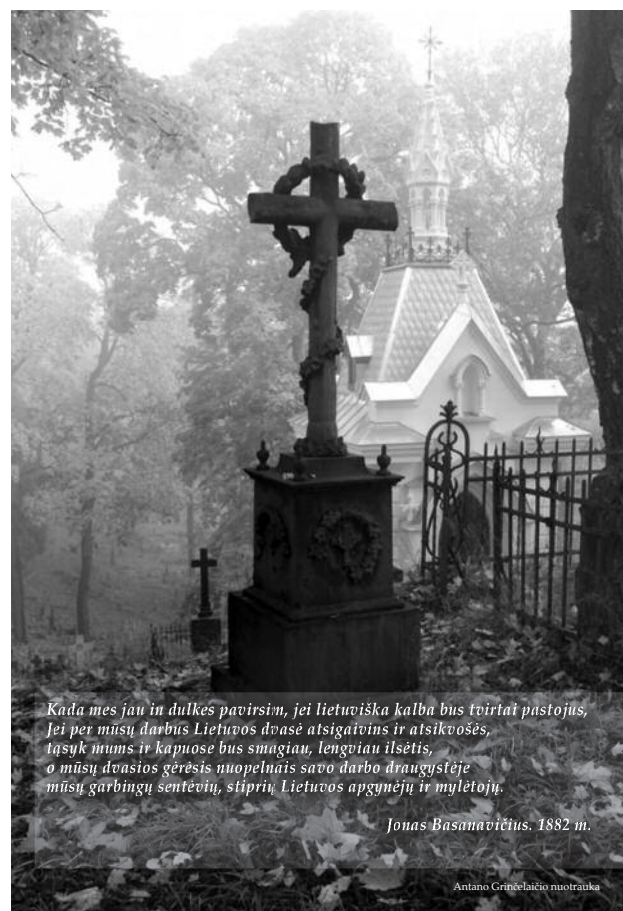
VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

*Kada mes jau iš dulkes pavirsim, jei lietuviška kalba bus tvirtai pastojus,
Jei per mūsų darbus Lietuvos dvasė atsigaivins ir atsikvošės,
tąsyk mums ir kapuose bus smagiau, lengviau išsėtis,
o mūsų dvasios gėris nuopelnais savo darbo draugystėje
mūsų garbingų sentėvių, stiprių Lietuvos apgynėjų ir mylėtojų.*

Jonas Basanavičius. 1882 m.

Antano Grinčaičio nuotrauka

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ ŠIMTMEČIO PAGERBIMO ORGANIZATORIAMS IR DALYVIAMS

*Nuoširdžiai sveikiname Jus,
už Okeano besidarbuojančius lietuvių
baruose.*

*Esame kartu su Jumis ir su Tais,
kurie ilsisi šiose gražiose lietuvių kapinėse.*

*Iš Jų šiandien mes semiamės stiprybės,
išminties, kantrybės
ir begalinio tikėjimo kūrybinėmis savo tautos
galiomis.*

*Linkime Jums ištvermės,
ryžto, o kiekvienam atskirai –
laimės ir sveikatos.*

*Pagarbiai,
Vilniaus istorinių kapinių draugijos „Rasos“ vardu –
pirmininkė Vida Girininkienė*

Buvusi Seinų kunigų seminarija atvėrė duris turistams

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Seinai – nedidelis miestelis Lenkijoje, netoli sienos su Lietuva, kurio istorija glaudžiai susijusi su mūsų šalies istorija. Sparčiai gražėjantis Seinų miestelis turistus pirmiausia domina savo bazilika, buvusi dominikonų vienuolynu, kurio patalpose vėliau veikė garsioji Seinų kunigų seminarija, tapusi tikra Lietuvos inteligentijos kalve.

Seinuose daug amžių gyveno ir žydai, čia išlikusi jų Baltoji sinagoga, kurioje veikia parodos, rengiami koncertai. Seinuose įsikūręs „Paribio“ fondas, kurio patalpose veikiančios muziejus pasakoja apie šimtmečius miestelyje gyvenusius įvairių tautybių žmones.

Lietuviams Seinai visų pirma brangūs tuo, kad čia gyveno, dirbo ir mirė vyskupas Antanas Baranauskas, garsiosios poemos „Anykščių šilelis“ autorius. Seinų vyskupu jis buvo paskirtas 1897 metais ir savo pareigas ėjo iki pat mirties 1902 metais. Vyskupas yra palaidotas buvusios katedros, o dabar Švč. Mergelės Marijos bazilikos koplyčioje, šią vietą dažnai aplanko keliautojai iš Lietuvos, moksleiviai. Šalia bazilikos 1999 metais buvo atidengtas skulptoriaus Gedimino Jakubonio sukurtas paminklas poetui.

Seinų vyskupija popiežiaus Pijaus VII nurodymu įkurta 1818 metais. Pati Seinų istorija glaudžiai susijusi su iš Vilniaus atvykusiais dominikonų vienuoliais, kurie miestelį ėmė valdyti dar 1602 metais. 1610–1619 metais buvo statoma bažnyčia, netrukus šalia jos pradėtas statyti ir dominikonų vienuolynas, kurio statybos darbai tęsėsi kelis dešimtmečius. Vienuolynas čia veikė beveik 200 metų, o vėliau jo patalpose buvo įkurta kunigų seminarija.

Seinų kunigų seminarija buvusiam dominikonų vienuolyne veikė Seinų vyskupo Mykolo Manugevičiaus pastangomis įsteigta 1826 metais. Daugiausia kandidatų čia atvykdavo iš Marijampolės, taip pat Kalvarijos apskričių, o didžiąją dalį klierikų sudarydavo lietuviai, baigę Marijampolės, Suvalkų ar Lomžos gim-

nazijas. Klierikų skaičius čia siekė 60–80 asmenų. XIX a. pabaigoje seminarijoje plito lietuviškos nuotaikos, čia mokėsi dešimtys Lietuvos inteligentų – knygnešių, rašytojų, poetų, istorikų, politikų, be kurių neišsivaizduojama Lietuvos istorija.

Seminarija 1922 metais buvo perkelta į Zyplius, vėliau – Gižų dvarą, o galiausiai įsikūrė Vilkaviškyje. Buvusiame dominikonų vienuolyno pastate buvo įkurta mokykla, po Antrojo pasaulinio karo – žemės ūkio švietimo įstaiga. 1989 metais pastatas gražintas bažnyčiai, o 2005 metais pradėtas jo rekonstravimas – uždengtas naujas stogas, pakeisti langai, atlikti kiti svarbūs darbai. Atstatymo darbai vyksta ir toliau, o buvusią kunigų seminariją jau gali apžiūrėti ir turistai, įsigiję vos 2 dolerius kainuojantį bilietą.

Didžiulis seminarijos pastatas – išties išpūdingas. Vaikščiojant po buvusias celes, apžiūrint skliautuotus rūsius, gali pajusti seniai praėjusių laikų dvasią ir įsivaizduoti, kad vienoje ar kitoje celėje gyveno, mokėsi ar kūrė Vincas Kudirka, Vincas Mykolaitis-Putinas, Vincentas Brizgys ar kitas Lietuvos šviesuolis. Dalyje buvusios seminarijos patalpų įrengtas muziejus, o kitos salės dar tuščios ir apleistos. Pasivaikščiojimas po didžiulį pastatą palieka išties nepamirštamą išpūdingumą.

Šioje seminarijoje mokėsi vyskupas Vincentas Borisevičius, 1946 metais sušaudytas Tuskulėnuose – jo palaikai buvo rasti 1999 metais ir perkelti į Telšių katedros kriptą. Čia mokslo metus leido ir Pijus Bielskus – kunigas, profesorius, filosofijos mokslų daktaras, Lietuvos Respublikos prezidento kanceliarijos viršininkas, kuris 1940 metais savo brolio knygnešio Vinco namuose, netoli Marijampolės, paslėpė Lietuvos Nepriklausomybės akto originalą – dokumento tolesnis likimas nežinomas.

Jau minėtas Brizgys (1903–1992) beveik 52 metus ėjo vyskupo pareigas, nuo 1951 metų gyveno Jungtinėje Amerikos Valstijose. Kitas vyskupas, šios seminarijos auklėtinis Pranciškus Patras Būčys, Lietuvos universiteto rektorius, marijonas

Paminklas A. Baranauskui prie bazilikos.

Seinų Švč. Mergelės Marijos bazilika.

1916–1921 metais gyveno JAV, o 1919–1921 metais redagavo „Draugą“. Seminariją baigė ir kunigas Motiejus Gustaitis, vienas „Žiburio“ draugijos steigėjų, taip pat knygnešys ir pedagogas Petras Kriauciūnas, buvęs Lietuvos žemės ūkio ministras Mykolas Krupavičius, 1956 metais iš Vokietijos persikėlęs į JAV ir 1945–1955 metais vadovavęs Visos Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, miręs Čikagoje 1970 metais.

Be jau minėto Lietuvos himno autoriaus, gydytojo, poeto ir rašytojo Kudirkos čia mokėsi ir kunigas Juozas Montvila, 1912 metais žuvęs „Titaniko“ laive, kai plaukė dirbti ganytojišką darbą į JAV, taip pat vadinas „knygnešių tėvu“ Martynas Sederevičius. Seinuose liko ir Telšių vyskupo, Nepriklausomybės akto signataro Justino Staigaičio pėdos. Čia mokėsi ir istorikas marijonas Jo-

nas Totoraitis, Lietuvos Steigiamojo Seimo narys kunigas ir spaudos darbuotojas Juozas Vailokaitis, taip pat Antanas Staniukynas (1865–1918) – teologijos mokslų daktaras, kuris JAV kartu su vienuole Marija Kupaite įsteigė Šv. Kazimiero seserų vienuoliją. Būtent Staniukyno pastangomis „Draugo“ laikraščio leidyba iš Wilkes Barre, Pennsylvania 1916 metais buvo perkelta į Čikagą.

Buvusioje Seinų kunigų seminarijoje mokėsi ir dešimtys kitų garsių mūsų šalies inteligentų. Vietos lietuviams bei Lietuvos konsulato Seinuose darbuotojams prireikė nemažai pastangų, kol ant buvusio vienuolyno sienos pavyko pritvirtinti lentelę, kurioje ir lietuvių kalba parašyta, kad tarp garsiausių seminarijos auklėtinių buvo Lietuvos himno autorius Kudirka.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

* **Moteris ieško** ligonių ar senelių priežiūros darbo bet kurioje valstijoje. Patirtis, rekomendacijos, buitine anglų kalba. Tel. 609-641-1797 arba 609-457-1025.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Dovanojame** dvi pušaites (5 ir 6 pėdų). Turite patys išsikasti. Tel. 847-395-4595.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu. Turi dokumentus, automobilį, 9 metų patirtis. Tel. 773-816-6947.

SIŪLO DARBĄ

Immediate positions available: excellent pay & benefits!!! Established Skokie Moving company looking for assistant managers.

Call Jacob 847-980-0906.

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota Nekilnojamu Turtu.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau kaip 65–70 proc. visos turto vertės.

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

Vyskupo ir poeto A. Barausko kapas.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Moterų klubas „Alatėja”, Čiurlionio galerija ir menininkė Karolina Kunčinė** rugsėjo 23 d., penktadienį, 7 val. v. kviečia visus į šiltą ir jaukų vakarą – teorinį-praktinį veltinio veltimo seminarą. Karolinos darbų apsuptyje pasimokysime veltinio meno, pabendrausime, pabūsime kartu. Daugiau informacijos galima gauti tel. 708-293-3192 (Laima) arba el. paštu sidauga@sbcglobal.net. Norinčias dalyvauti seminare prašoma atsinešti apie 0,5 svaro spalvotos vilnos, glicerininio arba ūkiško muilo gabalėlį, žirkles, vidutinio dydžio rankšluostuką, pailgą padėkliuką iš bambuko lazdelių bei vidutinio dydžio indą karštam vandeniui (maždaug 2 l talpos).

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje** (Marquette Park) sekmadienį, rugsėjo 25 d., 10:30 val. r. šv. Mišiose dalyvaus vyskupas Andrew P. Wypych. Kviečiame visus susipažinti su naujuoju mūsų vikariato vyskupu. Po šv. Mišių – šventiniai pietūs, koncertas ir pabendravimas parapijos salėje. Vietas užsisakyti galite tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) sekmadienį, rugsėjo 25 d., nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p. Daiva Merkelytė ves užsiėmimą apie atsiminimų rašymą, o 5 val. p. p. Yale universiteto istorijos profesorius Timothy Snyder pristatys savo knygą „Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin”. Abu užsiėmimai vyks anglų kalba. Maloniai prašoma registruotis tel. 773-582-6500 arba tinklalapyje www.balzekasmuseum.org

■ **Lietuvos Dukterų draugija maloniai** kviečia į „Rudens pietus” sekmadienį, spalio 2 d., 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Auka – 30 dol. Vietas užsisakyti prašoma tel. 630-272-9131 arba tel. 708-499-4845.

■ **„Ateities” žurnalo 100 metų sukakties** proga Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL) spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Čikagos ateitininkų sendraugiai rengia Kęstučio A. Trimako parengtą „Ateities” poetų kūrybos pyne-montažą tema „Švėskime gyvenimą”. B. Brazdžionio, K. Bradūno, J. Švabaitės-Gylienės, K. Grigaitytės, D. Sadūnaitės, kun. L. Andriekaus, kun. St. Ylos ir kitų „Ateities” poetų eilėraščių skaitys Audrė Budrytė ir Marius Polikaitis. Pagal temą juos aiškins kun. Kęstu-

tis A. Trimakas. Popietės metu Kęstučiui A. Trimakui bus įteikta Lietuvių rašytojų draugijos 2010 m. literatūros premija už du jo poezijos rinkinius – „leškančiojo pėdsakai” (keturios laidos 1989–1995) ir „Jis man dovanojo būtį” (2010).

■ **Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS)** jau penktą kartą organizuoja architektūrinę ekskursiją pėsčiomis po Čikagos centrą. Ją lietuvių kalba ves patyręs vadovas Jurgis Anyšas. Kviečiame visus, kurie nori akyliau pažvelgti į nuostabią Čikagos architektūrą, susipažinti su miesto istorija, pasigrožėti miesto centro įdomesniais pastatais šeštadienį, spalio 15 d., 11 val. r. atvykti į „Architecture Foundation” vestibulį (224 S Michigan Ave., (Jackson ir Michigan kampas, „Santa Fe” pastatas). Jeigu lis, bus gera proga nueiti į šalimais esantį Meno muziejų (Art Insitute) ir apžiūrėti jo gausius rodimus.

■ **Spalio 15 – lapkričio 27 dienomis** Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre Latvių meno draugija ir Klinklava Gallery (Three Rivers, MI) pristato 24 Latvijos išeivijos dailininkų parodą „The Artist in Exile: Latvian Refugee Art 1944–1950”. Parodos atidarymas spalio 15 d. 7 val. v.

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muziejuje**, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. vyks M. K. Čiurlionio 10-ųjų mirties metinių paminėjimas. M. K. Čiurlionio gyvenimą apžvelgs Čiurlionio galerijos Jaunimo centre direktorė ir „Draugo” redaktorė Laima Apanavičienė, M. K. Čiurlionio laiškus žmonai skaitys aktorė Audrė Budrytė, kompozitoriaus kūrinius atliks Juilliard muzikos mokykloje neseniai apgynęs daktaro laipsnį pianistas Edvinas Minkštimas. Visus kviečia „Saulutė”, Lietuvos vaikų globos būrelis.

■ **Spalio 30 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Jaunimo centro kavinėje režisierius Arvydas Barysas pristatys filmą apie Algimantą Kežį iš serijos „Žymiausi pasaulio lietuviai”.

■ **Eglės Juodvalkės knygos apie Lietuvos partizanus „Sakalai naktį nemiega”** sutiktuvės vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre lapkričio 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Paskaitininkė – „Draugo” vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė, programos vedėjas Linas Umbrasas. Rengia Lietuvos rašytojų draugija.

Spalio 16 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. kviečiame į kultūrinį subatvakarį. Bus rodomas Long Island ir St. John universitetų profesorės, Tautos fondo bei New York lietuvių radijo vadovės dr. Giedrės Kumpikaitės sukurtas premijuotas dokumentinis filmas „Sparnams prisiminti” (anglų kalba).

Lakūno Julijono Kumpikevičiaus ir jo šeimos istorija yra pasakojama tarpukario nepriklausomos Lietuvos archyviniais filmais bei vaizdais iš pokario Vokietijos stovyklų ir pirmųjų emigracijos metų JAV.

Subatvakaris vyks So. Boston Lietuvių piliečių klube, trečio aukšto salėje (368 West Bdwj, So. Boston, MA). Įėjimas – 15 dol., studentams (su studento pažymėjimu) – 5 dol., moksleiviams – nemokamai. Visas šio subatvakario pelnas skiriamas Neringos stovyklai paremti.

ALTS Boston skyrius ir Kultūrinių subatvakarių valdyba

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Rugsėjo 18 d. Cleveland, OH susitiko (iš kairės): Jurcek Zmauc, Slovėnijos Respublikos generalinis konsulas, Ingrida Bublienė, LR garbės generalinė konsulė ir dr. Pal Schmitt, Vengrijos Respublikos prezidentas. John Lauer nuotr.

URM skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2012 metų projektų atrankos konkursą

Lietuvos užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2012 metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas.

Atrinktiems užsienio lietuvių organizacijų, ugdymo ir kultūros įstaigų projektams, kuriais siekiama įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruomeniškumą, plėtoti lituanistinį švietimą per savaitgalio mokyklų veiklą, puoselėti lietuvišką kultūrą, remti užsienio lietuvių žiniasklaidą, paminėti Lietuvai reikšmingas sukaktis, bus skirta finansinė parama.

Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašą.

Užpildyta projekto paraiškos forma (originalas su parašais) su joje nurodytais priedais turi būti pateikta iki 2011 m. gruodžio 1 d. Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui (J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius).

Issami informacija apie Užsienio reikalų ministerijos teikiamą paramą užsienio lietuvių organizacijoms skelbiama ministerijos svetainėje www.urm.lt. Spaudos ir viešųjų ryšių skyrius, tel. 5-236-2451.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento info

J. P. McGinty ir B. T. Udrytės sūnus Tadėjus Patrikas McGinty buvo pakrikštytas 2011 m. Sacramento, CA. Krikšto tėvai – Almis ir Claudia Orsi Udriai.

Udrių šeimos albumo nuotr.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo”)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747